

**Ekonomikas ministrijas
2009.gada publiskais pārskats**

Rīga - 2010

Godātais lasītāj!

2009.gads Ekonomikas ministrijai bija saspringta darba un lielu pārmaiņu gads. Valstī samazinājās ekonomiskā aktivitāte, nodarbinātība un līdz ar to arī iedzīvotāju ienākumi, kas vairoja cilvēku neticību nākotnei – gan savai, gan Latvijas. Būtiski samazinot savus resursus, valsts uzdevums bija rast izeju no strupceļa – izstrādāt tādu valsts politiku, kas sekmētu Latvijas ekonomisko izaugsmi ilgtermiņā, vienlaikus nodrošinot ekonomiskās aktivitātes kāpumu arī īstermiņā.

Ekonomikas ministrijas **nozīmīgākās aktivitātes 2009.gadā** bija vērstas uz tautsaimniecības attīstības, uzņēmējdarbības un eksporta stimulēšanu.

Latvijas tautsaimniecības izaugsmes atjaunošanai izstrādājām **ekonomikas atveseļošanas plānu**, kas paredzēja valdības darbību koncentrēt divos virzienos – sniegt komersantiem mērķtiecīgu un selektīvu valsts atbalstu un radīt Latvijā konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi.

Eksporta veicināšanai un investoru piesaistei izstrādājām *Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes 2010.-2016. gadam*, nosakot politikas pamatprincipus, mērķus un sasniedzamos rezultātus turpmākajiem 7 gadiem.

2009.gada laikā **īpašu uzmanību veltījām uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu izpildei**, stingri kontrolējot pasākumu izpildi noteiktajos termiņos. Izanalizējot nodokļu sistēmu, sagatavojām arī priekšlikumus **nodokļu politikas pārskatīšanai, kas sekmētu ekonomikas izaugsmi**.

Mazās un mikro uzņēmējdarbības sekmēšanai kopā ar sociālajiem partneriem izstrādājām **Mikrouzņēmumu atbalsta programmu**, samazinot uzņēmumu minimālo pamatkapitālu no 2 000 latu līdz 1 latam, kā arī ieviešot virkni jauninājumu un atvieglojumu nodokļu jomā un būtiski atvieglojot grāmatvedības kārtošanu.

Ekonomikas ministrija arī 2010.gadā turpinās sniegt atbalstu komersantu konkurētspējas un eksporta spējas celšanai, vienlaikus atvieglojot mikrouzņēmumu darbību. Tas, galvenokārt, tiks panākts ar ekonomikas atveseļošanas plāna tālāku īstenošanu, kā arī Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļu novirzīšanu eksporta atbalstam un birokrātisko šķēršļu izskaušanu uzņēmējdarbībā. 2010.gadā tiks īstenoti arī dažādi pasākumi, lai pilnveidotu Latvijas uzņēmējdarbības vidi un līdz ar to – paaugstinātu mūsu valsts reitingu Pasaules bankas *Doing Business* uzņēmējdarbības vides indeksā, 2011.gadā sasniedzot ne zemāk kā 25.vietu.

Pateicos Ekonomikas ministrijas sadarbības partneriem – komersantiem, dažādām tautsaimniecības nozaru asociācijām, kā arī Latvijas Darba devēju konfederācijai, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerai, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai un Latvijas Pašvaldību savienībai par konstruktīvu sadarbību 2009.gadā, kopīgi diskutējot par nepieciešamajām izmaiņām uzņēmējdarbības vidē, kas sekmētu komersantu darbības atvieglošanu un palīdzētu pārvarēt pasaules ekonomiskās aktivitātes lejupslīdi. Ceram uz Jūsu atbalstu arī 2010.gadā!

Juris Pūce
Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs

Saturs

1. Pamatinformācija.....	4
1.1. Juridiskais statuss un kompetences jomas	4
1.2. Darbības virzieni un mērķi (īstenotās budžeta programmas)	4
1.3. Prioritātes pārskata periodā	7
1.4. Padotībā esošās iestādes	7
2. Finanšu resursi un ministrijas 2009.gada darbības rezultāti.....	8
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	8
2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultatīvo rādītāju izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu efektivitātes izvērtējums, novērtējums par ministrijas darbības stratēģijas 2007.-2009.gadam ieviešanu.....	10
2.2.1. Tautsaimniecības struktūrpolicies īstenošana	10
2.2.2. Statistiskās informācijas nodrošināšana	11
2.2.3. Uzņēmējdarbības vides, rūpniecības un inovācijas attīstība, eksporta veicināšana ...	12
2.2.4. Tūrisma nozares attīstība	16
2.2.5. Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana	18
2.2.6. Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība	19
2.2.7. Enerģētikas nozares attīstība	23
2.2.8. Mājokļu politikas ieviešana	26
2.2.9. Būvniecība nozares attīstība	27
2.2.10. Atbalsts valsts un privātās partnerības projektiem	28
2.3. Veiktie pētījumi	29
2.4. Sadarbības partneru un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums.....	30
2.5. Būtiskākie pakalpojumi	31
2.6. Pārskats par ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmām.....	32
2.7. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas	33
3. Personāls	35
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	37
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	37
4.2. Sabiedrības apmierinātība ar ministrijas darba kvalitāti.....	38
4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	38
5. Plānotie pasākumi 2010.gadā	40
5.1. Galvenie uzdevumi un pasākumi.....	40
5.2. Finanšu saistības	43

1. Pamatinformācija

1.1. Juridiskais statuss un kompetences jomas

Ekonomikas ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde ekonomiskās politikas jomā. Ministrija izstrādā un īsteno tautsaimniecības struktūrpolitiku, rūpniecības politiku, enerģētikas politiku, ārējo ekonomisko politiku, iekšējā tirgus politiku (precēm un pakalpojumiem), komercdarbības attīstības politiku, konkurētspējas un tehnoloģiju attīstības politiku, patērētāju tiesību aizsardzības politiku, būvniecības un mājokļu politiku un citu politiku normatīvajos aktos noteiktajās jomās.

Ekonomikas ministrija izveidota 1990.gada 1.martā. Informācija par Ekonomikas ministrijas darbību ir pieejama ministrijas mājas lapā internetā www.em.gov.lv.

Ekonomikas ministrija darbojas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumiem Nr.271 „Ekonomikas ministrijas nolikums” un ministrijas **galvenās funkcijas** ir:

- izstrādāt ekonomikas politiku;
- organizēt un koordinēt ekonomikas politikas īstenošanu;
- nodrošināt starptautisko ekonomisko sadarbību;
- veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

1.2. Darbības virzieni un mērķi (īstenotās budžeta programmas)

Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošana

Mērķi:

- veidot saskaņotu tautsaimniecības struktūrpolitiku, analizējot tautsaimniecības nozaru attīstības tendences, kā arī izstrādājot ekonomikas attīstības stratēģiju;
- sekmēt valsts un privātās partnerības mehānisma ieviešanu (politikas veidošana līdz 01.06.2009.);
- nodrošināt privatizācijas procesa pabeigšanu.

Budžeta programmas: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”; 27.04.00 „Atbalsts valsts un privātās partnerības projektiem”.

Statistiskās informācijas nodrošināšana

Mērķis:

- nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar savlaicīgu, precīzu, pilnīgu, viegli saprotamu un starptautiski salīdzināmu statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, izmantojot labāko pieredzi nozarē.

Budžeta programma: 24.00.00 „Statistiskās informācijas nodrošināšana”.

Uzņēmējdarbības vides, rūpniecības un inovācijas attīstība, eksporta veicināšana

Mērķi:

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana:

- pilnveidot uzņēmējdarbības vidi, samazinot administratīvo slogu uzņēmējiem;

- izstrādāt un īstenot uzņēmējdarbības atbalsta pasākumus, uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanai;

Rūpniecības attīstības un inovācijas veicināšana:

- veidot inovatīvai darbībai labvēlīgu vidi, sekmēt tehnoloģiju pārneš un ideju komercializāciju jaunu, konkurētspējīgu, augstas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu izstrādei un ieviešanai ražošanā;
- sekmēt rūpniecības uzņēmumu un izglītības/pētniecības institūciju savstarpējo sadarbību nozaru konkurētspējas paaugstināšanai, atbalstīt klasteru stratēģiju izstrādi un īstenošanu, nodrošināt kopīgu projektu īstenošanu uz eksportu orientētās un augstas pievienotās vērtības rūpniecības nozarēs;

Eksporta veicināšana un investīciju piesaiste:

- sekmēt Latvijas uzņēmēju eksporta konkurētspēju, jaunu tirgu apgūšanu un nostiprināšanos esošajos eksporta tirgos;
- veicināt uz eksportu vērstu ārvalstu investīciju piesaisti.

Budžeta programmas: 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”; 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”; 27.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)”; 27.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2007-2013)”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Tūrisma nozares attīstība

Mērķi:

- veicināt tūrisma nozares attīstību Latvijā;
- uzlabot Latvijas, kā pievilcīga tūrisma un darījumu braucienu galamērķa, atpazīstamību.

Budžeta programmas: 30.00.00 „Tūrisma politikas ieviešana”; 27.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana

Mērķi:

- veidot atvērtu un uzņēmējiem draudzīgu Eiropas Savienības kopējās tirdzniecības politiku;
- veidot labvēlīgus tirdzniecības līgumtiesiskos nosacījumus;
- attīstīt Latvijas divpusējās ekonomiskās attiecības.

Budžeta programmas: 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība

Mērķi:

- nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni;
- veicināt iekšējā tirgus un konkurences attīstību visās tautsaimniecības nozarēs;
- nodrošināt efektīvu, Latvijas situācijai atbilstošu sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas mehānismu;
- nodrošināt nacionālo standartizācijas, metroloģijas un akreditācijas sistēmu darbību un attīstību atbilstoši Latvijas tautsaimniecības vajadzībām.

Budžeta programmas: 26.00.00 „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.01.00 „Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība”; 26.02.00 „Konkurences politikas ieviešana”; 26.03.00 „Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana”; 26.04.00 „Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana”); 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Enerģētikas nozares attīstība

Mērķi:

- veicināt drošu, līdzsvarotu un kvalitatīvu patērētāju apgādi ar enerģiju;
- sekmēt Latvijas energoapgādes ilgtspējīgu un drošu funkcionēšanu un energoapgādes atkarības mazināšanu no ārējiem avotiem;
- nodrošināt tiesisko vidi elektroenerģijas tirgus darbībai.

Budžeta programmas: 29.00.00 „Enerģētikas politika”; 27.10.00 „Kohēzijas fonda projektu īstenošana (2007-2013)”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Mājokļu politikas ieviešana

Mērķi:

- veicināt mājokļa kvalitāti un pieejamību, nodrošinot normatīvo bāzi efektīvai dzīvojamo māju pārvaldīšanai un sekmējot īres dzīvojamā fonda izveidi pašvaldību teritorijās;
- atbalstīt enerģiju taupošus pasākumus dzīvojamās mājās.

Budžeta programmas: 32.00.00 „Mājokļu politikas ieviešana” (32.01.00 „Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra”; 32.02.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas "INTERREG" programmas finansētie projekti”; 32.03.00 „Atbalsts mājokļiem”); 27.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)”; 29.00.00 „Enerģētikas politika”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Būvniecības nozares attīstība

Mērķi:

- veicināt ilgtspējīgas būvniecības nozares attīstību, sekmējot kvalitatīvu un energoefektīvu būvniecību, nodrošinot labvēlīgu un konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi nozarē;
- nodrošināt efektīvu būvniecības normatīvo bāzi atbilstoši Eiropas Savienības prasībām un tirgus interesēm, vienlaicīgi mazinot administratīvos šķēršļus, vienkāršojot būvniecības procesu un samazinot tam nepieciešamo laiku;
- pilnveidot operatīvu būvniecības informācijas apriti, izveidojot efektīvu Būvniecības informācijas sistēmu.

Budžeta programmas: 20.00.00 „Būvniecība”; 27.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Eiropas Savienības fondu līdzekļu piesaiste

Mērķi:

- mērķtiecīgi izmantot un iegūt maksimālu labumu no Eiropas Savienības fondu atbalsta instrumentiem;
- nodrošināt maksimāli efektīvi un noteiktajos termiņos Eiropas Savienības līdzfinansējuma apgūšanu.

Budžeta programmas: 27.01.00 „Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana”; 27.05.00 „Tehniskā palīdzība Eiropas Savienības fondu apgūšanai (2007-2013)”; 27.07.00 „Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu (2007-

2013)”; 27.09.00 „Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansējumu (2007–2013)”.

1.3. Prioritātes pārskata periodā

Ekonomikas ministrijas prioritātes 2009.gadā bija:

- **tautsaimniecības atveseļošanas prioritārie pasākumi;**
- **Latvijas konkurētspējas, eksporta veicināšanas un uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumi,** uzsvāru liekot uz Eiropas Savienības struktūrfondu programmu īstenošanu un valsts atbalstu uzņēmējiem ekonomiskās krīzes pārvarēšanai;
- **energoefektivitātes pasākumi.**

1.4. Padotībā esošās iestādes

Ekonomikas ministrijas **padotībā esošās iestādes** īsteno valsts politiku un normatīvo aktu prasības tām nodotās kompetences jomās. Ekonomikas ministrijas padotībā ir šādas valsts pārvaldes iestādes (uz pārskata perioda beigām):

- valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” (LIAA);
- Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA);
- Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra (BEMVA) (līdz 01.07.2010.);
- Centrālā statistikas pārvalde (CSP);
- Konkurences padome (KP);
- Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC);
- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) – atvasināta publiskā persona.

Ministrijas padotībā esošo iestāžu publiskie pārskati atrodami iestāžu mājas lapās internetā.

Ministrija ir **valsts kapitāla daļu turētāja** šādās kapitālsabiedrībās:

- valsts akciju sabiedrībā „Privatizācijas aģentūra” (PA) (100 %);
- valsts akciju sabiedrībā „Latvenergo” (100 %);
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Garantiju aģentūra” (LGA) (100 %);
- valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” (SAMC) (100 %);
- valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs” (LNMC) (100 %);
- akciju sabiedrībā „Rīgas siltums” (48,995 %);
- akciju sabiedrībā „Latvijas gāze” (0,00029 %).

2. Finanšu resursi un ministrijas 2009.gada darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Ekonomikas ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2008. un 2009.gadā, latos

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2008. gadā (faktiskā izpilde)	2009. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	223 019 979	273 592 517	271 030 876
1.1.	dotācijas	217 016 761	266 365 921	266 358 770
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 314 267	5 317 459	3 965 443
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	1 688 951	1 909 137	706 663
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	214 744 300	274 554 383	264 654 000
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	213 519 002	270 607 912	261 600 958
2.1.1.	kārtējie izdevumi	30 933 318	29 237 693	23 032 630
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	112 472 243	130 174 036	128 434 243
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	740 241	875 171	843 360
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	69 373 200	110 321 012	109 290 725
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 225 298	3 946 471	3 053 042

Ekonomikas ministrijas valsts budžeta izdevumi 2008. un 2009.gadā sadalījumā pa budžeta programmām, latos

Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2008 faktiski izpildīts	2009 faktiski izpildīts
	Kopā	214 744 300	264 654 000
20.00.00	Būvniecība	778 664	363 988
24.00.00	Statistiskās informācijas nodrošināšana	9 205 121	6 713 813
25.00.00	Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana	2 644 226	779 380
26.00.00	Godīgas konkurences nodrošināšana,	6 629 946	4 666 149

	iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība		
26.01.00	<i>Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība</i>	1 828 378	1 257 543
26.02.00	<i>Konkurences politikas ieviešana</i>	1 065 177	737 784
26.03.00	<i>Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana</i>	2 520 482	1 895 427
26.04.00	<i>Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana</i>	1 215 909	775 395
27.00.00	Valsts atbalsta politikas ieviešana	174 217 699	241 697 418
27.01.00	<i>Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana</i>	1 541 075	924 106
27.02.00	<i>Eiropas Reģionālās attīstības fonda pasākumu īstenošana</i>	45 784 798	
27.03.00	<i>Eiropas Sociālā fonda pasākumu īstenošana</i>	2 699 254	
27.04.00	<i>Atbalsts valsts un privātās partnerības projektiem</i>	130 286	111 077
27.05.00	<i>Tehniskā palīdzība Eiropas Savienības fondu apgūšanai (2007-2013)</i>	1 047 306	1 354 449
27.06.00	<i>Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)</i>	64 485 179	114 736 306
27.07.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu (2007-2013)</i>	58 529 801	94 994 507
27.08.00	<i>Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2007-2013)</i>		16 144 094
27.09.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansējumu (2007-2013)</i>		12 167 953
27.10.00	<i>Kohēzijas fonda projektu īstenošana (2007-2013)</i>		1 264 926
28.00.00	Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana	2 533 077	2 224 670
29.00.00	Enerģētikas politika	460 445	808 694
30.00.00	Tūrisma politikas ieviešana	1 344 167	843 210
31.00.00	Nozares politiku veidošana un vadība	5 686 603	4 018 225
32.00.00	Mājokļu politikas ieviešana	11 244 352	2 538 453
32.01.00	Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra	1 215 954	576 393
32.02.00	Eiropas Kopienas iniciatīvas "INTERREG" programmas finansētie projekti	452 186	362 347
32.03.00	Atbalsts mājokļiem	9 576 212	1 599 713

Ekonomikas ministrijas valsts pamatbudžetā 2009.gadā ir apgūti 264 654 000 lati, kas ir par 49 909 700 latiem jeb 23,2% vairāk nekā 2008.gadā, ko pamatā ietekmēja Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda pasākumu īstenošanai piešķirtais un izlietotais finansējums.

2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultātīvo rādītāju izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu efektivitātes izvērtējums, novērtējums par ministrijas darbības stratēģijas 2007.-2009.gadam ieviešanu

Budžeta programma 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 27.01.00 „Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana” Budžeta apakšprogramma 27.05.00 „Tehniskā palīdzība Eiropas Savienības fondu apgūšanai (2007-2013)”

Programmas īstenošanas rezultāti ir atspoguļoti arī atbilstošo darbības virzienu budžeta programmu aprakstos, sadaļā „Pakalpojumi”, „Komunikācija ar sabiedrību”

Ekonomikas ministrijas kompetencē esošo politikas jomu attīstības un normatīvā regulējuma nodrošināšanai 2009.gadā sagatavoti 1 778 dokumentu projekti.

2.2.1. Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošana

Latvijas tautsaimniecības izaugsmes atjaunošanai 2009.gadā sagatavots *Informatīvais ziņojums par ekonomikas atveseļošanas politikas virzieniem vidēja termiņa periodā*, kurā sniegts ieskats Latvijas ekonomikas attīstībā vidēja termiņa periodā, iekļaujot pašreizējās krīzes raksturojumu, sagaidāmo nozaru devumu izaugsmē, iespējamās tautsaimniecības attīstības scenārijus, tendences darba tirgū, kā arī definēti Latvijas tautsaimniecības mērķi un uzdevumi vidēja termiņa periodā, noteikti valsts atbalsta prioritārie segmenti un to galvenie atbalsta virzieni un raksturoti galvenie mērķi un pasākumi visas tautsaimniecības konkurētspējas paaugstināšanai un labvēlīgas uzņēmējdarbības vides radīšanai.

Izanalizējot nodokļu sistēmu, sagatavoti priekšlikumi **nodokļu politikas pārskatīšanai ekonomikas stimulēšanai**, daļa no tiem apstiprināti valsts budžeta 2010.gadam likumprojektu paketē. Atsevišķu pasākumu izpilde turpinās 2010.gadā.

Ministru kabinets 2009.gada 13.oktobrī apstiprināja *Ziņojumu par progresu Latvijas nacionālās Lisabonas programmas īstenošanā*, kurā izvērtēti iepriekšējā gada laikā veiktie pasākumi (koncentrējoties galvenokārt uz progresu kopš 2008. gada otrās puses), kā arī izvirzīti jaunie uzdevumi un pasākumi 2009.-2010. gadam.

Pārskata periodā izdoti divi *Ziņojumi par Latvijas tautsaimniecības attīstību*, kuros apkopota informācija par galvenajiem ekonomiskajiem un sociālajiem rādītājiem un tautsaimniecības nozaru attīstību, ārējo ekonomisko vidi Latvijā, kā arī par valdības ekonomisko politiku izaugsmes un nodarbinātības veicināšanai, ārējās tirdzniecības politiku, Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda izmantošanu, inovāciju un uzņēmējdarbības politiku u.c. ekonomiskajām reformām. Ziņojumā sniegtas Ekonomikas ministrijas speciālistu rekomendācijas valsts ekonomiskās politikas pilnveidošanai. Ziņojums elektroniski pieejamas ministrijas mājas lapā (sadaļā *Publikācijas*). Publicēti četri ceturkšņa biļeteni *Latvijas tautsaimniecība: Makroekonomiskais apskats*, kuros atspoguļoti aktuālie procesi Latvijas ekonomikā.

Sagatavoti četri informatīvie ziņojumi **par makroekonomisko situāciju valstī**, kuros sniegta situācijas raksturojums reālajā, ārējā un finanšu sektorā, tendences darba tirgū, informācija par inflācijas procesiem valstī, kā arī ekonomiskās attīstības prognozes.

2009.gada 14.jūlijā Ministru kabinets apstiprināja *Informatīvo ziņojumu par prognozēm darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma atbilstībai vidējā termiņā*. Ziņojumā ir raksturota situācija darba tirgū, īpaši analizējot 2008.gada tendences, un Ekonomikas ministrijas aktualizētās vidēja termiņa darba tirgus prognozes līdz 2015.gadam. Tuvāko gadu negatīvās ekonomikas attīstības prognozes ievērojami maina darba tirgus attīstības prognozes.

Aktualizētās prognozes parāda iespējamus darba tirgus attīstības variantus, saglabājoties līdzšinējai darbaspēka sagatavošanas struktūrai.

2.2.2. Statistiskās informācijas nodrošināšana

Budžeta programma 24.00.00 „Statistiskās informācijas nodrošināšana”

Izpildot Valsts statistiskās informācijas programmā 2009.gadam paredzētos darbus, sabiedrībai 2009.gada beigās kopumā bija **pieejami 18,6 milj. rādītāji interneta datubāzēs**. Eiropas Komisijai nosūtīti 48 ikmēneša rūpniecības, būvniecības, mazumtirdzniecības un pakalpojumu sektora konjunktūras informācijas datu masīvi atbilstoši plānotajam. Nodrošināta 31 Eiropas Savienības normatīvā akta pārņemšana.

Statistikas rādītāju datubāzes regulāri tiek papildinātas ar jaunām tēmām un tabulām, piemēram, izveidota jauna datubāzes sadaļa *Lauku saimniecību struktūra*, kurā ievietota detalizēta informācija par lauku saimniecību skaitu, zemes izmantošanu, lauksaimniecības dzīvnieku un mājputnu skaitu, nodrošinājumu ar lauksaimniecības tehniku, nodarbinātību un lauku saimniecību palīgozarēm. Ņemot vērā datu lietotāju interesi, sadaļā *Tirdzniecība un pakalpojumi* ievietota informācija par vairumtirdzniecības uzņēmumu neto apgrozījumu latos, kā arī veikti citi papildinājumi interneta datubāzēs. Savukārt, CSP mājas lapā izveidota jauna sadaļa *Statistika skolēniem un skolotājiem*.

Pieaugot interneta datu bāzēs pieejamo rādītāju skaitam, samazinājusies statistisko izdevumu loma un pieprasījums pēc tiem (2009.gadā abonentiem nosūtīti 5 674 statistisko izdevumu eksemplāri), kā arī samazinājies informācijas pieprasījumu skaits (kopumā pārskata periodā sniegtas 2 075 atbildes uz informācijas pieprasījumiem). Reorganizējot CSP un likvidējot rajonu informācijas centrus, aktualitāti zaudējusi apkalpoto klientu skaita uzskaitē.

Kopumā pārskata periodā ir sasniegta statistiskās informācijas lietotāju apmierinātības vērtējuma kopindeksa plānotā vērtība (+0,40) un nodrošināta statistiskās informācijas atbilstība Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem (94%).

Sabiedrības informēšanai noorganizētas divas preses konferences svarīgāko statistikas rādītāju publicēšanas reizēs un publicēti 182 preses ziņojumi, noorganizēti astoņi semināri datu lietotājiem par jaunumiem statistiskās informācijas izplatīšanas un iegūšanas jomā, kā arī tikšanās ar galvenajiem makroekonomiskās statistikas datu lietotājiem, lai veicinātu izpratni par Latvijas nacionālo kontu sistēmu un tās rādītāju interpretāciju, veicot starptautiskos salīdzinājumus.

Ierobežoto valsts budžeta līdzekļu ietvaros turpinājās sagatavošanās darbi 2010.gada **Lauksaimniecības skaitīšanai** un 2011.gada **Tautas skaitīšanai**. Lai varētu kvalitatīvi sagatavot bāzi lauksaimniecības skaitīšanas veikšanai, turpinājās darbs pie statistiskā Lauku saimniecību reģistra informācijas aktualizēšanas, izmantojot administratīvo datu avotu informāciju un telefonintervijas. Sadarbībā ar nozaru speciālistiem izstrādāts lauksaimniecības skaitīšanas veidlapas projekts, bet skaitīšanā iesaistītā personāla vajadzībām sagatavots statistisko rādītāju definīciju un norādījumu projekts.

Sagatavošanās darbu Tautas skaitīšanai ietvaros veikta mājokļu reģistra un adrešu reģistra datu salīdzinošā analīze, pabeigta Ģeogrāfiskās Informācijas Sistēmas *Apsekojumu iecirkņu plānošanas sistēma* izstrāde automātiskai tautas skaitīšanas iecirkņu izveidošanai. Pārskatīta tautas skaitīšanas programma un tāme, saglabājot tikai obligātos jautājumus atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.763/2008 *Par iedzīvotāju un mājokļa skaitīšanu* prasībām un izslēdzot no programmas pārējos nacionālās vajadzības apmierinošos jautājumus, kā arī paredzot, ka no obligātajiem jautājumiem veidlapā var netikt iekļauti jautājumi, uz kuriem atbildes var iegūt administratīvajos reģistros.

2.2.3. Uzņēmējdarbības vides, rūpniecības un inovācijas attīstība, eksporta veicināšana

Budžeta programmas 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 27.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)”, 27.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2007–2013)”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana

Lai vienkāršotu administratīvās procedūras un samazinātu administratīvās izmaksas un slogu uzņēmējiem, ik gadu tiek izstrādāts Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāns, pamatojoties uz uzņēmējus pārstāvošo organizāciju un nozaru asociāciju izteiktajiem priekšlikumiem, kā arī pētījumos identificētām rekomendācijām. Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāns 2009.gadam (Ministru kabineta 16.01.2009. rīkojums Nr.35) kopumā ietvēra 74 pasākumus tādās jomās kā: nodokļu politika un administrēšana, tūrisms, nekustamā īpašuma reģistrācija, būvniecība, maksātnespējas process u.c. Būtiskākie pasākumi, kas veikti saskaņā ar 2009.gada plāna uzdevumiem, bija:

Nodokļu administrēšanas jomā:

- pilnveidota PVN administrēšanas sistēma – ieviests „kases princips” mikrouzņēmumiem (t.i., kases princips PVN maksāšanai un priekšnodokļa atskaitīšanai uzņēmumiem ar apgrozījumu līdz 70 000 latiem);
- atceltas pavadzīmes ar Valsts ieņēmumu dienesta piešķirto numuru;
- vienkāršotas tranzīta muitas deklarāciju noformēšanas procedūras;
- internetbankā veikto maksājumu izdrukas tiek pieņemtas kā maksājumu apliecinošs dokuments.

Nekustamā īpašuma reģistrācijas jomā:

- nostiprinājuma lūgumu Zemesgrāmatā izskata 10 dienu laikā (iepriekš 15 dienas);
- izziņa par nekustamā īpašuma nodokļu nomaksu papīra formā vairs nav jāiesniedz;
- visās zemesgrāmatu nodaļās ir iespējams norēķināties ar maksājuma kartēm, izmantojot maksājumu karšu pieņemšanas (POS) termināļus.

2009.gadā veikta uzņēmēju aptauja par administratīvo procedūru ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi, aptaujājot 735 respondentus – Latvijas ekonomiski aktīvos uzņēmējus. Aptaujā gūtie priekšlikumi izmantoti, sagatavojot 2010.gada Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāna projektu.

Ekonomikas ministrija noorganizēja konferenci „Latvija. Izaugsme. Labklājība” ar mērķi iesaistīt plašu sabiedrības daļu diskusijā par Latvijas ekonomikas konkurētspējas veicināšanas pasākumiem. Konferencēs ietvaros noorganizētas diskusijas valsts institūciju un privātā sektora pārstāvjiem par ekonomikas politikas prioritātēm tautsaimniecības modeļa maiņai, detalizētākas diskusijas – par izglītības, zinātnes un nodarbinātības jautājumiem, nodokļu politikas jautājumiem, kā arī par uzņēmējiem pieejamām Eiropas Savienības struktūrfondu programmām un citiem finanšu instrumentiem. Konferencē izteiktie priekšlikumi iekļauti Ekonomikas ministrijas Informatīvajā ziņojumā par ekonomikas atveseļošanas politikas virzieniem vidēja termiņa periodā (apstiprināts 10.11.2009. Ministru kabineta sēdē), kurā noteikti valsts atbalsta prioritārie segmenti (nozares ar augstu pievienoto vērtību, uz eksportu orientētās nozares, nozīmīgas Latvijas iekšējā tirgū) un to atbalsta virzieni (nodokļu politika, atbalsta programmas).

2009.gadā uzsākta Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētas atbalsta programmas „Atbalsts pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības uzsākšanai” īstenošana, kuras ietvaros Latvijas Hipotēku un zemes banka uzņēmējdarbības uzsācējiem izsniedz aizdevumus un grantus

biznesa plānu īstenošanai, kā arī sniedz konsultācijas par uzņēmējdarbības uzsākšanu un biznesa plānu sagatavošanu. Programmas kopējais finansējums 23 milj. latu, no kura 14,3 milj. latu ir Eiropas Sociālā fonda un valsts budžeta finansējums, bet 8,7 milj. latu – Latvijas Hipotēku un zemes bankas līdzfinansējums. Līdz 2009.gada beigām noslēgti 29 līgumi ar jaundibinātiem komersantiem par aizdevumu izsniegšanu par kopējo summu 565 000 latu.

Lai veicinātu finansējuma pieejamību komersantiem, 2009.gada pavasarī uzsākta arī atbalsta programmas „Aizdevumi komersantu konkurētspējas uzlabošanai” īstenošana, kurai piešķirts 45,5 milj. latu Eiropas Savienības fondu un valsts budžeta finansējums. Līdz 2009.gada beigām noslēgti 20 līgumi par aizdevumu izsniegšanu komersantiem par kopējo summu 16,2 milj. latu.

Rūpniecības attīstības un inovācijas veicināšana

2009.gadā turpinājās Inovācijas centru un biznesa inkubatoru attīstības programma, kuras ietvaros 11 inkubatoros atbalstu savu biznesa ideju attīstīšanai saņēma 147 uzņēmēji. Šajos uzņēmumos izveidotas 37 jaunas darba vietas. Otrajā pusgadā uzsākta Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta programma „Biznesa inkubatori”, kuras ietvaros noslēdza 9 līgumus ar biznesa inkubatoriem. Biznesa inkubatoros atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai saņēma 105 uzņēmumi, kuros radītas vai saglabātas 290 darba vietas.

Ekonomikas ministrija sniedza atbalstu 8 tehnoloģiju pārnesei kontaktpunktu darbībai augstskolās.

2009.gadā turpinājās vairāku Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansētu programmu īstenošana: atbalsta programmas „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde” ietvaros noslēgti līgumi par 117 projektu īstenošanu, piešķirot 6,9 milj.latu Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma; atbalsta programmas „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā” ietvaros noslēgti līgumi par 55 projektu īstenošanu par 9,8 milj.latu Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma, savukārt atbalsta programmas „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts rūpnieciskā īpašuma tiesību nostiprināšanai” noslēgti līgumi par 9 projektu īstenošanu, piešķirot tiem 0,1 milj.latu finansējumu.

Lai veicinātu ražošanas attīstību īpaši atbalstāmajās teritorijās, 2009.gadā turpināta Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta programmas „Atbalsts ieguldījumiem mikro, maziem un vidējiem komersantiem īpaši atbalstāmajās teritorijās (ĪAT)” īstenošana. Līdz 2009.gada beigām bija uzsākta 180 projektu īstenošana, plānojot piesaistīt Eiropas Savienības fondu finansējumu 12,3 milj.latu apmērā.

Lai veicinātu uzņēmumos nodarbināto darbinieku kvalifikācijas celšanu, 2009.gadā turpinājās divu Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētu atbalsta programmu īstenošana: programmas „Atbalsts nodarbināto apmācībām komersantu konkurētspējas veicināšanai – atbalsts partnerībās organizētām apmācībām” ietvaros uzsākta vai turpināta 13 projektu īstenošana, bet programmas „Atbalsts nodarbināto apmācībām komersantu konkurētspējas veicināšanai – atbalsts komersantu individuāli organizētām apmācībām” ietvaros – 98 projektu īstenošana. Kopā šiem projektiem piešķirts Eiropas Sociālā fonda finansējums 4,8 milj.latu apmērā.

Sadarbībā ar Latvijas Tehnoloģisko centru nodrošināta Eiropas Biznesa atbalsta tīkla (*Enterprise Europe Network*) darbība Latvijā. Tīkls sniedza informāciju un praktiskus padomus saistībā ar tirdzniecības, Eiropas Savienības likumdošanas un uzņēmējdarbības attīstības politiku, kā arī nodrošināja konsultācijas uzņēmējiem par tehnoloģiju pārnesei un inovācijas attīstību, kā arī par iesaistīšanos Eiropas Savienības 7.Ietvara programmā zinātnes un tehnoloģiju attīstībai. Tīkla ietvaros 2009.gadā sniegtas 1 214 konsultācijas uzņēmējiem, apstrādāti 816 informācijas pieprasījumi, noorganizēti 17 apmācību semināri, veikti 53

tehnoloģiju auditi, noslēgti 16 tehnoloģiju pārnese līgumi, noorganizēti 26 semināri par tehnoloģiju pārnese un inovāciju.

Sabiedrības informēšanai un izpratnes veidošanai par uzņēmējdarbību un inovāciju uzsākta Eiropas Savienības struktūrfondu programma „Pasākumi motivācijas celšanai inovācijām un uzņēmējdarbības uzsākšanai”. Programmas ietvaros īstenoti dažādi informatīvi un apmācību pasākumi, piemēram, īstenots kārtējais biznesa ideju konkurss „Ideju kauss 2009”, īstenoti 5 inovācijas motivāciju semināri Latvijas reģionos, organizēti 4 apmācību semināri studentiem biznesa ideju izstrādei, īstenota programma „Skolēnu mācību firmas”, uzsākta mentoringa programmas īstenošana. Kopumā programmā 2009.gadā iesaistītas 2 726 personas – inovatīvie uzņēmēji, esošie uzņēmēji, studenti, skolēni, uzņēmējdarbības uzsācēji un citi.

2009.gadā sniegts atbalsts 15 inovatīvo biznesa ideju autoriem savu biznesa ideju attīstīšanai. Īstenota programma „Ražošanas procesu vadības optimizācija”, kuras ietvaros notika seminārs „Uzņēmumu ražošanas efektivitātes palielināšanas iespējas” un tajā piedalījās 67 dalībnieki, kā arī noorganizēti padziļināti apmācību semināri par biznesa un ražošanas procesu optimizācijas iespējām, kuros piedalījās 94 darbinieki no 15 uzņēmumiem.

Pārskata periodā atbalstīta produktu dizaina izstrādes pakalpojumu sniegšana 6 ražošanas uzņēmumiem. Rūpnieciskā dizaina veicināšanai noorganizēti 4 dizaineru sadarbības un kontaktu veidošanas braucieni pie 10 ražošanas uzņēmumiem, kā arī noorganizēti 5 semināri „Uzņēmuma mārketinga digitālajā laikmetā. Dizaina domāšanas un digitālo instrumentu radītās iespējas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU)” Liepājā, Jelgavā, Valmierā, Daugavpilī un Rīgā, kuros piedalījās 425 dalībnieki.

Izstrādāta un īstenota Klasteru attīstības programma, kuras ietvaros atbalstīti 9 dažādu nozaru klasteri savstarpējas sadarbības mehānismu izstrādei, projektu pieteikumu un biznesa plānu izstrādei, jaunu inovatīvu produktu un tehnoloģiju izstrādei, ieviešanai ražošanā un investoru piesaistei, īstenotas nepieciešamās aktivitātes atbilstoši klastera dalībnieku kopējām prioritātēm un sadarbības jomām.

Vērtējot kopumā, 2009.gadā produktivitātes pieaugums apstrādājošā rūpniecībā (pievienotā vērtība salīdzināmās cenās/produkcijas izlaide) ir 3,3% (ņemot vērā situāciju, kad kopējā izlaide ir samazinājusies par 19,2%, bet nodarbinātība – 21,8%).

2009.gada mērķu sasniegšanu kavēja vispārējā ekonomiskā krīze, banku piesardzīgā kreditēšanas politika. Bija nepieciešams strādāt pie jauniem pasākumiem tirgus trūkumu novēršanai (piemēram, eksporta garantiju ieviešana, garantijas uzņēmēju konkurētspējas uzlabošanai). Īpaši aktuāls bija dialogs ar uzņēmējiem un tos pārstāvošajām nozaru asociācijām, lai kopīgi veidotu un sekmētu uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides politikas veidošanu un īstenošanu. 2009.gadā īstenots efektīvs un regulārs dialogs ar Tautsaimniecības padomi un citām uzņēmēju organizācijām, lai uzņēmējdarbības attīstības jautājumus un to politiku veidojošos dokumentu projektus kopīgi izvērtētu vēl pirms pieņemšanas valdībā, kā arī, lai kopīgi izstrādātu priekšlikumus tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem.

Savukārt, resora reorganizācijas rezultātā, mazākā apjomā sniegtas konsultācijas uzņēmējiem par inovācijas attīstības un finansējuma piesaistes iespējām. Ņemot vērā, ka samazināja līdzfinansējumu vienotā Eiropas biznesa atbalsta tīkla projektam, mazākā apjomā sniegti tīkla pakalpojumi uzņēmējiem.

Eksporta veicināšana un investīciju piesaiste

Latvijas eksporta veicināšanas programmas 2005.-2009.gadam ikgadējā rīcības plāna ietvaros īstenoti tiešie eksporta veicināšanas pasākumi, kas nodrošināja Latvijas komercsabiedrību eksporta spēju palielināšanu un Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanu.

Lai nodrošinātu Latvijas komersantu **ekonomisko interešu pārstāvību ārvalstu tirgos**, palīdzētu tiem ieiet jaunos un nostiprināties esošajos tirgos, sekmētu eksporta pieaugumu un piesaistītu ārvalstu investīcijas, 2009.gadā nodrošināja 10 Latvijas Ārējo ekonomisko pārstāvniecību darbību ārvalstīs – Dānijā, Francijā, Krievijā, Lielbritānijā, Nīderlandē, Norvēģijā, Vācijā, Zviedrijā, Polijā un Japānā (ASV un Kazahstānā likvidētas 1.ceturksnī). 2009.gadā izveidota LIAA mājas lapas sadaļa japāņu valodā.

Kopumā 2009.gadā sagatavoti 593 Latvijas uzņēmēju eksporta veicināšanas un investīciju piesaistes misijas ārvalstīs, noorganizētas 110 potenciālo sadarbības partneru vizītes Latvijā, apstrādāti 533 eksporta un 83 investīciju projekti, sniegtas 2 876 konsultācijas Latvijas uzņēmumiem par ārvalstu tirgiem un 572 konsultācijas ārvalstu investoriem, ārvalstu diplomātiskajām pārstāvniecībām u.c. ārvalstu institūcijām, noorganizēta vai nodrošināta dalība 80 investīciju un starptautiskās tirdzniecības veicināšanas semināros ārvalstīs, noorganizēti 19 semināri Latvijas reģionos. Sagatavoti divi „Latvia Invest” izdevumi.

2009.gadā Ministru kabinets pieņēma Ekonomikas ministrijas izstrādātos noteikumus „Īstermiņa **eksporta kredītu garantēšanas** noteikumi”, kas nosaka normatīvo bāzi īstermiņa eksporta darījumu apdrošināšanai. Ar 2009.gada 1.jūniju eksporta kredītu garantijas izsniedza valsts SIA „Latvijas Garantiju aģentūra”, tādējādi, nodrošinot iespēju palielināt kopējo eksporta apjomu (sevišķi uz valstīm ar augstu riska pakāpi), paplašināt komersantu eksporta tirgus, kā arī nostiprināties esošajos tirgos. Eksporta kredīta garantijas ir pieejamas visu tautsaimniecības nozaru uzņēmumiem. Līdz 2009.gada beigām saņemti 49 eksporta kredīta garantiju pieteikumi no 21 uzņēmuma. No saņemtajiem pieteikumiem apstiprināti 24 pietikumi par kopējo summu 1,433 milj.lati un noslēgti 16 eksporta kredīta garantijas līgumi par kopējo summu 0,777 milj.lati.

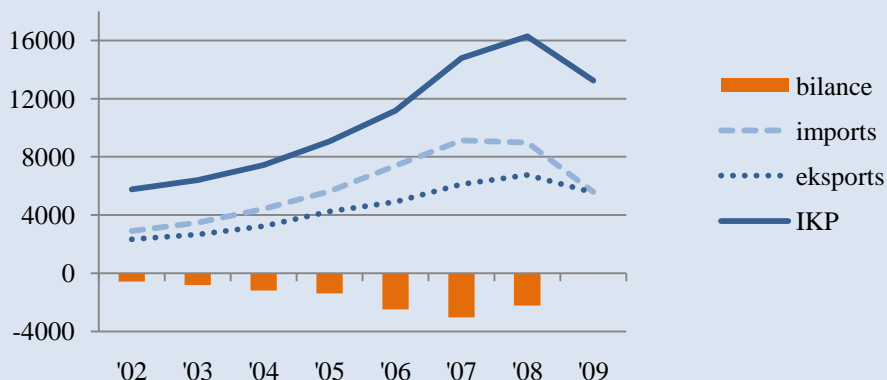
Nozaru griezumā – visi uzņēmumi, ar kuriem noslēgti līgumi, pārstāv apstrādes rūpniecību (sakarū iekārtu, sadzīves elektroiekārtu, finiera lokšņu un koka paneļu, sadzīves ķīmijas līdzekļu un pārtikas produktu ražošana). Izsniegto garantiju risku sadalījums pa valstīm: Krievija – 383 tūkst.lati, Baltkrievija – 146 tūkst.lati, Azerbaidžāna – 112 tūkst.lati, Kazahstāna – 53 tūkst.lati, Somālija – 42 tūkst.lati un Gruzija – 39 tūkst.lati.

Eiropas Savienības struktūrfondu aktivitātes „Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketinga” ietvaros uzņēmējiem sniegts atbalsts ārējā mārketinga pasākumu īstenošanai – dalībai izstādēs, tirdzniecības misijās, kontaktbiržās, semināru un konferenču organizēšanā. Atbalstīti 198 projekti, kuru ietvaros atbalstu saņēma uzņēmēji mārketingam ārvalstīs un pasākumiem, kas sekmē uzņēmēju iekļaušanos starptautiskajās piegāžu ķēdēs, veicina Latvijas uzņēmēju dalību starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās, t.sk. vienotajos nacionālajos standos (Lietuvā, Lielbritānijā, Vācijā, Somijā, Zviedrijā, Krievijā, Baltkrievijā, Ukrainā, ASV, Indonēzijā, Apvienotajos Arābu Emirātos, Japānā).

Ekonomikas ministrija sadarbībā ar LIAA noorganizēja konkursu „Eksporta un inovācijas balva 2009” Latvijas komercsabiedrībām par sasniegumiem eksportā un inovatīvu produktu radīšanā. Konkurss pieteicās 68 pretendenti, pārstāvēt galvenās eksporta nozares. Titulu „Eksporta čempions 2009” saņēma AS „Latvijas Finieris” kokapstrāde), kategorijā „Eksportspējīgākais komersants” lielo un vidējo komercsabiedrību grupā 1.vietu ieguva SIA „Livonija Print”(grāmatu iespiešana), mazo komercsabiedrību grupā 1.vieta uzņēmumam SIA „Dīlers” (metāllūžņu iepirkšana un pārstrāde). Kategorijā „Inovativākais produkts” 1.vieta uzņēmumam SIA „Primekss”(celtniecība), savukārt kategorijā „Importa aizstājējprodukts” 1.vietu ieguva SIA „Sakret” (būvmateriālu un būvkonstrukciju ražošana).

2009.gada jūnijā Ministru kabinetā pieņēma Ekonomikas ministrijas izstrādātās Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes 2010.-2016.gadam, ar mērķi palielināt un paplašināt Latvijas preču un pakalpojumu eksportu, īpaši augsto un vidēji augsto tehnoloģiju nozarēs, piesaistīt uz ražošanu un eksportu vērstas ārvalstu investīcija, kā arī veicināt Latvijas komercsabiedrību konkurētspēju globālajos tirgos. Pamatnostādnes nosaka eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes politikas pamatprincipus, mērķus un galvenos rīcības virzienus turpmākajiem septiņiem gadiem.

IKP un ārējās tirdzniecības rādītāju dinamika, milj.latu

2009.gadā, vērtējot Latvijas preču un pakalpojumu eksporta dinamiku, eksporta apjoms samazinājies par 13,9%. Toties saistībā ar būtisko importa apjoma samazinājumu (preču – par 39%, pakalpojumu – par 27%), uzlabojusies ārējās tirdzniecības balance, veidojot tikai 45 milj.latu deficītu.

Pārskata periodā ārvalstu tiešo investīciju pieaugums ir pavisam neliels – 0,4%, iepriekš plānoto 25% vietā.

2.2.4. Tūrisma nozares attīstība

Budžeta programmas 30.00.00 „Tūrisma politikas ieviešana”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Tūrisma uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un sakārtošanai pārskata gadā izstrādāti grozījumi vairākos saistošajos normatīvajos aktos. Lai samazinātu **PVN likmes pieauguma negatīvo ietekmi**, sadarbībā ar Latvijas viesnīcu un restorānu asociāciju sagatavoti grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 12.novembra noteikumos Nr.933 *Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli” normu piemērošanas kārtība*, nodrošinot, ka viesnīcas, kas pārdošanas līgumus par pakalpojumu īstenošanu 2009.gadā noslēdza līdz 2008.gada 12.decembrim, varēja sniegt pakalpojumus, piemērojot samazināto 5% PVN likmi.

Vienkāršota ārzemnieku deklarēšanās kārtība, atbrīvojot komersantus no pienākuma aizpildītās ārvalstu ceļotāju deklarācijas iesniegt Valsts policijas teritoriālajā struktūrvienībā vai elektroniski iesniegt Valsts policijas mājas lapā internetā 24 stundu laikā. Vienlaicīgi atjaunots nosacījums, ka komersants aizpildītās deklarācijas uzglabā vienu gadu un pēc Valsts policijas vai Valsts robežsardzes rakstiska pieprasījuma nekavējoties izsniedz deklarāciju.

Ekonomikas ministrija 2009.gadā uzsāka darbu pie nepieciešamā regulējuma izstrādes saistībā ar tūrisma aģentu un tūrisma operatoru darbību, lai nodrošinātu efektīvu patērētāju tiesību ievērošanu un kontroles iespēju – skaidri nosakot **tūrisma aģenta un tūrisma**

operatora pienākumus un atbildību, un kārtību par reģistrēšanos datu bāzē, kā arī klientu iemaksātās naudas drošības garantijas nodrošināšanu.

Ar **tūristu drošību saistīto jautājumu risināšanai** un efektīvas informācijas apmaiņas starp atbildīgajām institūcijām nodrošināšanai, 2009.gada augustā Ekonomikas ministrija izveidoja Latvijas Tūrisma konsultatīvās padomes Ekspertu komisiju, kuras uzdevums bija sagatavot priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos, kas saistīti ar tūristu drošības un to krāpšanas gadījumu mazināšanas jautājumiem.

Lai nodrošinātu palīdzības sniegšanu ārvalstu tūristiem sarežģītās situācijās un palielinātu tūristu informētību, 2009.gadā uzturēta palīdzības tālruņa līnija tūristiem **Tūristu karstais tālrunis** (22033000).

Tūrisma nozares attīstības veicināšanai 2009.gadā nodrošināta dalība 8 starptautiskās tūrisma izstādēs, noorganizēti 5 darba semināri un 30 ārvalstu plašsaziņas līdzekļu pārstāvju vizītes Latvijā, kurās piedalījās 220 pārstāvji no 17 valstīm. Izdoti desmit tūrisma informatīvie materiāli un tūrisma žurnāls *Tūrisms profesionāļiem*, īstenota tūristu aptauja Latvijā, veikta ārvalstu tūristu aptaujas datu analīze, uzturēts Latvijas tūrisma valsts portāls www.latviatourism.lv un nodrošināta Latvijas dalība Eiropas valstu tūrisma portālā www.visiteurope.com.

Īstenots projekts **Eiropas izcilākie tūristu galamērķi 2009** (EDEN). EDEN projekta mērķis ir pievērst uzmanību Eiropas topošajiem jeb potenciālajiem tūristu galamērķiem, to vērtībām, daudzveidībai un popularizēt tās vietas, kurās tūrisma attīstība ir saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principiem. 2009.gada EDEN projekta tēma bija – *Tūrisms aizsargājamās dabas teritorijās*. Par 2009.gada Latvijas izcilāko tūristu galamērķi kļuva *Tērvetes dabas parks – unikāls dabas un tūrisma objekts*. Neskatoties uz lielo konkurenci starp konkursa pārejiem dalībniekiem, uzvarētājs pārliecināja ar visatbilstošākajiem ilgtspējības principiem –

ekonomiskajiem, ekoloģiskajiem un sociāliem.

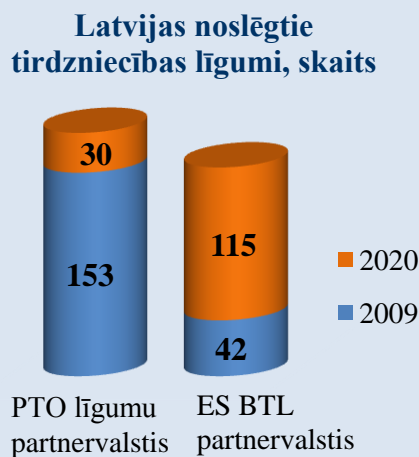
2009.gadā noorganizēja starptautisku darba semināru tūrisma profesionāļiem **„Buy Latvia. Buy the Baltics”**, kurā piedalījās 147 tūrisma uzņēmumi, t.sk. 125 ārvalstu kompānijas, īstenoja pilotprojektu sadarbībai ar Japānu, kā arī Baltijas valstu vietējā tūrisma veicināšanas projektu ***Dīzā Baltijas apceļošana 2009***. Vietējā tūrisma veicināšanai, īpaši ārpus aktīvās tūrisma sezonas, uzsākta kampaņas ***Redzi, Latvija runā*** īstenošana.

Eiropas Savienības struktūrfondu aktivitātes „Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļu saglabāšana, atjaunošana un infrastruktūras pielāgošana tūrisma produkta attīstībai” ietvaros 2009.gadā uzsākta 8 projektu īstenošana, kuru ietvaros tiek veicināta nacionālas nozīmes kultūras tūrisma produktu attīstība, nodrošinot starptautiski atzītu Latvijas kultūrvēsturisko vērtību tūrisma infrastruktūras uzlabošanu. Šo projektu īstenošanai piešķirts Eiropas Savienības fondu finansējums 4,9 milj.latu apmērā. Uzsākta 7 projektu īstenošana Eiropas Savienības struktūrfondu aktivitātē „Nacionālas nozīmes velotūrisma produkta attīstība”, piešķirot šiem projektiem finansējumu 4,7 milj.latu apmērā.

2.2.5. Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana

Budžeta programmas 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Pārskata periodā uzsākta Latvijas ārējās tirdzniecības politikas stratēģisko vadlīniju (izskatītas 11.06.2009. Ministru kabineta sēdē) īstenošana, kas nacionālajā līmenī izvirza trīs ārējās tirdzniecības politikas mērķus – tirdzniecības liberalizācija Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) ietvaros, ciešāka divpusējā ekonomiskā sadarbība un integrācija ar trešajām valstīm, kā arī ciešāks dialogs ar biznesa sabiedrību.

2009.gadā Eiropas Savienības ietvaros parakstīti 3 ekonomiskās partnerības līgumi, tostarp, ar Dienvidāfrikas attīstības kopienu, Kotdivuāru, Austrumāfrikas un Dienvidāfrikas valstīm, kā arī parafēts Brīvās tirdzniecības līgums (BTL) ar Dienvidkoreju. Pārskata gadā turpinātas iepriekš uzsāktās sarunas par BTL noslēgšanu ar Indiju, Dienvidaustrumāzijas Nāciju Asociāciju (ASEAN), Andu Kopieni, Centrālameriku un Ukrainu, kā arī uzsāktas sarunas ar Kanādu par Ekonomiskās sadarbības un tirdzniecības līguma noslēgšanu.

Pārskata gadā noorganizēja 7 Latvijas izveidoto Starpvaldību komisiju un Apvienoto komiteju sēdes – ar Ukrainas, Krievijas, Azerbaidžānas, Gruzijas, Baltkrievijas, Uzbekistānas, Ķīnas valdību pārstāvjiem. Kopumā 2009.gadā Latvija noslēdza 4 divpusējās un ekonomiskās sadarbības līgumus, tostarp ar Tadžikistānu, Ķīnu (2 līgumi), Armēniju.

Paralēli Starpvaldību komisijas sēdēm ar Ukrainu, Azerbaidžānu un Gruziju Ekonomikas ministrijas sadarbībā ar LIAA noorganizēja uzņēmēju biznesa forumus, divpusējās uzņēmēju tikšanās un apaļā galda diskusijas, lai palīdzētu Latvijas uzņēmējiem atrast jaunus biznesa partnerus un dibināt kontaktus.

Saistībā ar globālās ekonomiskās lejupslīdes radītajiem protekcionisma draudiem, kas pasliktināja tirdzniecības nosacījumus trešo valstu tirgos, Eiropas Savienības Tirgus pieejamības partnerības ietvaros meklēti risinājumi tirdzniecības barjeru novēršanai Latvijas eksportētājiem nozīmīgākajos trešo valstu tirgos. Turpinot dialogu ar Latvijas uzņēmēju asociācijām un eksportētājiem, nozīmīgākos tirdzniecības šķēršļus identificēja attiecībā uz pārtikas, zivrupniecības, koksnes, kā arī ķīmijas un farmācijas produktiem.

Lai sniegtu informāciju par Krievijas, Baltkrievijas un Kazahstānas muitas ūnijas ietvaros plānotajām tirdzniecības režīma izmaiņām, Ekonomikas ministrija 2009.gadā noorganizēja informatīvus pasākumus Latvijas uzņēmējiem par minētās muitas ūnijas veidošanas procesu un tā ietekmi uz Latvijas eksporta attīstību – jūlijā diskusijas ar Eiropas Komisijas Tirdzniecības ģenerāldirektorā pārstāvi un decembrī semināru ar šo valstu vēstniecību pārstāvjiem.

Kopumā 2009.gadā sagatavotas un Eiropas Savienības institūcijās aizstāvētas 70 nacionālās pozīcijas, tostarp, 52 pozīcijas par jautājumiem, kas saistīti ar Eiropas Savienības tirdzniecības aizsardzības instrumentiem, 10 par daudzpusējās tirdzniecības jautājumiem un 8 par divpusējās tirdzniecības jautājumiem.

2.2.6. Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība

Budžeta programmas 26.00.00 „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.01.00 „Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība”; 26.02.00 „Konkurences politikas ieviešana”; 26.03.00 „Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana”; 26.04.00 „Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana”); 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība

Pārskata gadā veikta virkne aktivitāšu, lai atbilstoši ekonomiskajai situācijai nodrošinātu efektīvu patērētāju tiesību aizsardzību. 2009.gada 21.maijā Saeima apstiprināja Ekonomikas ministrijas izstrādātos grozījumus Patērētāju tiesību aizsardzības likumā, tādējādi stiprinot patērētāju aizsardzību **hipotekārās kredītēšanas jomā**. Likums paredz uzlabot kredīta ņēmēju stāvokli nākotnē, ierobežojot banku tiesības pieprasīt izsniegtā hipotekārā kredīta papildu nodrošinājumu, pamatojoties uz nekustamā īpašuma tirgus izmaiņām, izsniegtā kredīta pirmstermiņa atmaksu, vai segt izmaksas par hipotekārā kredīta nodrošinājuma pārvērtēšanu, ja patērētājs nav veicis būtiskus līguma pārkāpumus. Tāpat likuma grozījumi nosaka kredīta devēja pienākumu izskatīt patērētāja, kas nav pieļāvis būtiskus līguma pārkāpumus, priekšlikumu par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu vai kredīta valūtas maiņu, sniedzot motivētu atbildi.

Izstrādājot **Koncepciju par efektīva patērētāju tiesību aizsardzības mehānisma izveidi nebanku kredītēšanas jomā**, atzīta nebanku kredītēšanas tirgus papildus regulēšanas un uzraudzības mehānisma stiprināšanas nepieciešamību un paredzēts ieviest nebanku kredītu devēju licencēšanas mehānismu, nosakot, ka bez minētās licences patērētāju kredītēšana nav atļauta. Licencēšanas ieviešana ne tikai nodrošinātu patērētāju aizsardzību pret patērētāju tiesību aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem, bet arī godīgu konkurenci nebanku kredītu devēju tirgū ar efektīvas uzraudzības mehānisma izveides starpniecību.

Ekonomikas ministrijas izveidotajā darba grupā uzsākts darbs pie normatīvās bāzes izveidošanas **ārpustiesas parādu piedziņas jomā**. Plānots, ka likumprojekts risinās problēmas, ar kurām šobrīd saskaras iedzīvotāji, t.i., pārmērīga samaksa par parāda piedziņas pakalpojumu, draudu, par iekļaušanu parādnieku reģistrā, izmantošana (t.sk., lai panāktu neesošu parādu piedziņu), agresīva ārpustiesas parāda piedziņas metožu izmantošana (piemēram, draudi, ierašanās darbavietā, ierašanās patērētāja mājās vēl vakarā), pilnīgas un patiesas informācijas nesniegšana par piedzenamā parāda apmēru un to veidojošām komponentēm.

Pārskata periodā uzsākts darbs pie jauna tiesiskā regulējuma izstrādes **tirdzniecībai ar pašvaldību saskaņojamos tirdzniecības veidos**. Jaunā tirdzniecības organizēšanas kārtība būtiski atvieglos šobrīd spēkā esošos tirdzniecības nosacījumus publiskās vietās, tādējādi samazinot administratīvo slogu tirdzniecības dalībniekiem.

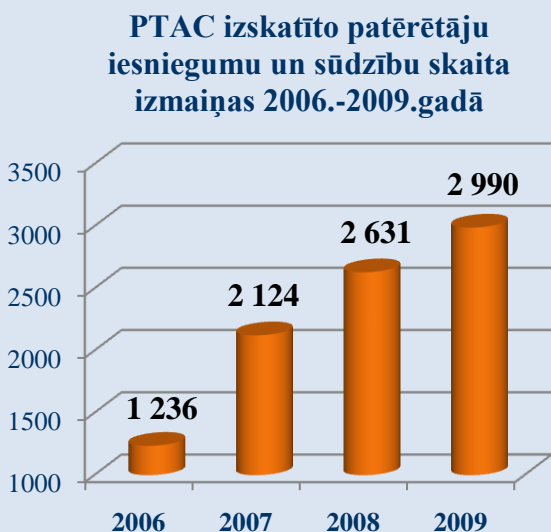
Pakalpojumu jomā pārskata gadā turpināja darbu pie *Pakalpojumu direktīvas* noteikumu pārņemšanas, kas paredz administratīvā sloga samazināšanu komersantiem, **vienkāršojot administratīvās procedūras un likvidējot šķēršļus pakalpojumu sektorā**. Ekonomikas ministrijas priekšlikumi veicamajiem pasākumiem apkopoti *Pasākumu plānā administratīvo procedūru vienkāršošanai pakalpojumu sniegšanas jomā saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 12.decembra direktīvas 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū ieviešanu* (Ministru kabineta 04.02.2009. rīkojums Nr.90), būtiskākie no tiem: atļauju atcelšana atsevišķās pakalpojumu nozarēs, beztermiņa atļauju ieviešana spēkā esošo termiņēto atļauju vietā, prasību pēc atļaujas aizstāšana ar reģistrācijas prasību, atļaujas saņemšanai iesniedzamo dokumentu skaita pārskatīšana, personu resertifikācijas procedūru atvieglošana, elektronisko procedūru pakāpeniska ieviešana dokumentu aprītē starp valsts iestādēm un komersantiem. Pasākumu plāns aptver 78 direktīvas jomā esošus pakalpojumus

un paredzēja veikt 69 uzdevumus, pārskata perioda beigās 17 uzdevumi vēl bija izpildes stadijā. Ministru kabinetā 2009.gada beigās atbalstīja likumprojektu *Par saimnieciskās darbības reglamentēšanu pakalpojumu jomā* (izskatot Saeimā, precizēts uz *Brīvas pakalpojumu sniegšanas likums*), kura mērķis ir veicināt brīvu pakalpojumu apriti un tiesības brīvi veikt saimniecisko darbību Eiropas Savienības iekšējā tirgū, kā arī noteikt organizatoriskos un tiesiskos pamatus pakalpojuma sniegšanai un saņemšanai, lai pakalpojuma sniedzējs un pakalpojuma saņēmējs varētu īstenot un aizsargāt savas likumīgās tiesības Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

Atbilstoši *Pakalpojumu direktīvas* prasībām Ministru kabinetā 2009.gada maijā pieņemta koncepcija „vienas pieturas aģentūras” principa ieviešanai. Publiskās pārvaldes sniegto pakalpojumu pieejamība nodrošināta vienuviet – vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv. Darbu pie „vienas pieturas aģentūras” principa ieviešanas plānots pabeigt 2010.gadā. Eiropas Komisijas ekspertu vadībā pārskata gadā veica visus nepieciešamos darbus **Iekšējā tirgus informācijas (IMI) sistēmas** pilnīgas darbības nodrošināšanai saistībā ar *Pakalpojumu direktīvas* prasību ieviešanu, t.i. IMI sistēmas „Brīdinājuma mehānisma” darbības nodrošināšana un iesaistīto iestāžu identificēšana dalībvalstīs. IMI sistēmas „Brīdinājuma mehānisms” ir izveidots, lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību un pakalpojumu saņēmēju aizsardzību, informējot dalībvalstis par pakalpojumu darbībām, kas var radīt kaitējumu cilvēku veselībai, drošībai vai videi. IMI sistēmā ir reģistrētas 45 iestādes: 8 – profesionālās kvalifikācijas jomā; 34 – pakalpojumu jomā; 3 – profesionālās kvalifikācijas un pakalpojumu jomā. IMI sistēmas nacionālais koordinators un IMI sistēmas „Brīdinājuma mehānisma” koordinators ir Ekonomikas ministrija. Līdz 2009.gada beigām Latvijā IMI sistēmā reģistrēti 12 informācijas pieprasījumi.

Brīvas preču aprites jomā, lai uzlabotu savstarpējās atzīšanas principa piemērošanu Eiropas Savienības tirgū likumīgi ražotajiem produktiem, ar 2009.gada 13.maiju uzņēmējdarbības informatīvajam atbalstam savu darbību uzsāka **Produktu kontaktpunkts (PCP)**. Latvijā produktu informācijas kontaktpunkta funkcijas pilda Ekonomikas ministrija (e-pasts: pcp@em.gov.lv).

Ministrijas izveidotais Latvijas **SOLVIT centrs** pārskata periodā ir risinājis 54 lietas. No atrisinātajām lietām 87,5% gadījumu panākts sekmīgs atrisinājums, proti, novērsti turpmāki Eiropas Savienības tiesību pārkāpumi. Salīdzinājumam – 2007.gadā šādu risinājumu īpatsvars bija 80%, bet 2008. gadā – 83%. 2009.gadā ievērojami pieaudzis sūdzību skaits par uzturēšanās atļaujām Latvijas pilsoņu ģimenes locekļiem, kā arī pabalstiem citās dalībvalstīs. SOLVIT sniedz bezmaksas pakalpojumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības īstenošanas nodrošināšanai PTAC 2009.gadā izskatītas 2 990 patērētāju sūdzības un iesniegumi, salīdzinot ar 2006.gadu izskatīto iesniegumu un sūdzību skaitu ir pieaudzis gandrīz 2,5 reizes. Reklāmas un e-komercijas jomā veikta 267 lietu izpēte.

Patērētājiem pārskata periodā sniegtas 54 542 konsultācijas par patērētāju tiesību aizsardzības jautājumiem un 553 konsultācijas patērētāju pārrobežu sūdzību risināšanā. Plašsaziņas līdzekļiem sniegti 129 informatīvie ziņojumi.

Kopumā pārskata gadā izskatītas 534 administratīvo pārkāpumu lietas, piemērojot administratīvos sodus 119 111 latu apmērā.

Veikti deviņi pārrobežu administratīvās sadarbības pasākumi.

Metroloģiskajai kontrolei 2009.gadā pakļauti 10,5 tūkstoši mērīšanas līdzekļu. Tirdzniecības un pakalpojumu uzņēmumos veiktas 1 912 pārbaudes, savukārt fasēto preču kontrole veikta 76 uzņēmumos. Ir būtiski palielinājies to uzņēmumu skaits, kuri ražo fasētās preces ar normatīvajām prasībām atbilstošu satura daudzumu tajās, 2009.gadā 86% no pārbaudītajiem uzņēmumiem atbilda prasībām, par 15% vairāk kā iepriekšējā gadā.

Pārskata gadā nodrošināta konkrētu preču un pakalpojumu tirgus izpēte un īstenoti desmit projekti drošuma un atbilstības uzlabošanai.

Saskaņā ar Saeimā 2009.gada maijā pieņemtajiem grozījumiem *Patērētāju tiesību aizsardzības likumā*, no 2009.gada 1.jūlija **mainīta PTAC pieņemto lēmumu attiecībā uz patērētāju tiesību pārkāpumiem pārsūdzības kārtība**. Procedūra ir būtiski saīsināta, t.i., PTAC lēmumi ir pārsūdzami uzreiz tiesā, negriežoties pirms tam Ekonomikas ministrijā.

Bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības jomā veikta normatīvo aktu bāzes pilnveidošana, izstrādājot 15 normatīvos aktus, saskaņojot normatīvo aktu prasības, administratīvi vienkāršojot un sakārtojot bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības sistēmu, ņemot vērā, ka ar 2009.gada 1.jūliju likvidētās Valsts būvinspekcijas ar šo jomu saistītās funkcijas veic PTAC.

Ekonomiskā krīze tautsaimniecības nozarēs un valsts izdevumu finansējuma samazinājums atstāja ietekmi uz politikas rezultātu sasniegšanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā. **Patērētāju tiesību pārkāpumu palielināšanos** var skaidrot ar komersantu mazāku resursu ieguldīšanu preces/ pakalpojuma kvalitātes un atbilstības nodrošināšanā izdevumu taupības nolūkā. Vienlaikus PTAC kapacitāte ir nepietiekama un atbilstoši pieejamiem finanšu resursiem veikto pārbažu skaits samazinās. Samazināta tirgus kontrole rada lielākus riskus, ka tiks pārkāpti normatīvie akti, radot iedzīvotājiem materiālus zaudējumus, riskus iedzīvotāju veselībai un drošībai. **Mērķu sasniegšanu kavē** arī iedzīvotāju zema informētības līmenis par savām tiesībām un valsts iestāžu kompetenci to aizstāvībā, t.i., sūdzības netiek iesniegtas pēc piekritības un netiek pamatotas atbilstoši normatīvajā regulējumā ietvertajām normām, tādēļ, piemēram, PTAC gadījumā 2009.gadā sūdzības izskatīšanas rezultāts ir bijis par labu patērētājam tikai 23% gadījumos.

Konkurences politikas ieviešana

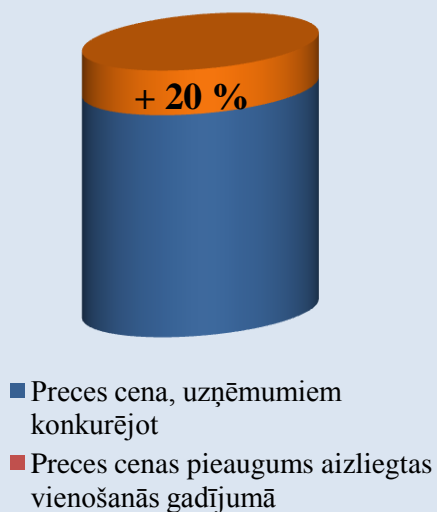
Pārskata gada laikā stājās spēkā trīs ***Konkurences likumā veiktie grozījumi***, uzlabojot tiesisko vidi konkurences aizsardzības pasākumu īstenošanai un piemērojot KP veicamās funkcijas darbībai samazināta finansējuma apstākļos:

- no 2009.gada 1.janvāra KP (atbilstoši grozījumiem arī *Reklāmas likumā* un *Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā*) vairs neveic negodīgas konkurences un tādas maldinošas un salīdzinošas reklāmas, kurai nav būtiskas ietekmes uz konkurenci kopumā, uzraudzību. Šobrīd aizskartie tirgus dalībnieki savas intereses var aizstāvēt tiesā, iesniedzot civiltiesisku prasību, tādējādi prasītājs pirms prasības celšanas ir spiests pats veikt dziļāku lietas analīzi, rūpīgāk pamatot savu prasījumu, kā arī ņemt vērā iespējamās tiesvedības izdevumus, atbrīvojot valsts resursus no lietas izpēti un pierādījumu savākšanas lietās, kurās netiek nodarīts būtisks kaitējums konkurencei un sabiedrības interesēm;
- no 2009.gada 1.janvāra apvienošanās dalībnieki tiek atbrīvoti no pienākuma sniegt apvienošanās ziņojumu gadījumos, ja viena apvienošanās dalībnieka apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā nepārsniedz 1,5 milj. latu. Šādi tiek atvieglots administratīvo procedūru slogs tirgus dalībniekiem gadījumos, kad apvienošanās, visticamāk, nevar būtiski ietekmēt konkurenci;
- no 2009.gada 1.septembra stājās spēkā izmaiņas attiecībā uz uzņēmumu apvienošanās kontroli. Pirms apvienošanās KP atļauja ir jāsaņem ne vien tām komercsabiedrībām, kuru kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne

mazāks par 25 milj. latu, bet arī tām komercsabiedrībām, kuru kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 %. Līdz ar 40 procentu kritērija ietveršanu ir nodrošināta iespēja novērst dominējoša stāvokļa izveidošanos vai nostiprināšanos Latvijas tautsaimniecības nozarēs, kurās sastopami mazi apgrozījumi un nosacījums par 25 milj. latu apgrozījumu iepriekšējā finanšu gadā nevar izpildīties.

Ar grozījumiem *Konkurences likumā* veikti arī vairāki redakcionāli precizējumi attiecībā uz dominējoša stāvokļa mazumtirdzniecībā jēdzienu, skaidri definēts netaisnīgu un nepamatoti garu norēķinu termiņu jēdziens un precizēta norma, kas attiecas uz nepamatotu maksājumu piemērošanu.

Aizliegtas vienošanās iespējamā ietekme uz preču cenām

Konkurences politikas īstenošanas jomā pārskata gadā KP izmeklēja 28 smagākos *Konkurences likuma* pārkāpumus (aizliegtā vienošanās un dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) un veica 14 uzņēmumu apvienošanās kontroles. Smagāko *Konkurences likuma* pārkāpumu izmeklēšanas ilgums samazināts līdz septiņiem mēnešiem (salīdzinājumam – 2007.gadā tas bija vidēji 14 mēneši, 2008.gadā – 12 mēneši). Ziņojumi par tirgus dalībnieku apvienošanās vidēji tiek izskatīti 82 dienu laikā. Pabeigtas deviņas tirgus uzraudzības pārbaudes, veiktas septiņas pārbaudes par dominējoša stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma ievērošanu.

No 2010.gada 1.marta (atbilstoši 2009.gada decembrī veiktajiem grozījumiem *Konkurences likumā*) KP sastāvā ir tās priekšsēdētājs un divi padomes locekļi, nevis četri kā līdz šim. Lai arī šādas izmaiņas negatīvi ietekmēs lēmuma pieņemšanas procesu, grozījumi likumā pieņemti, lai nodrošinātu budžeta līdzekļu ietaupījumu un pilnvērtīgu iestādes darbu samazināta finansējuma apstākļos.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana

Pabeigta sabiedrisko pakalpojumu regulatoru reforma atbilstoši 2009.gada 11.jūnijā Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā *Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem*. Ar 2009.gada 1.novembri ir izveidots **vienots sabiedrisko pakalpojumu regulators** valstī, t.i. sabiedrisko pakalpojumu regulēšana vairs netiek dalīta valsts un pašvaldību regulējamās nozarēs, bet visus sabiedriskos pakalpojumus regulē vienots regulators valsts līmenī – SPRK, savukārt, līdz gada beigām visi līdzšinējie pašvaldību regulatori likvidēti. Vienotas sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas sistēmas funkcionēšanas nodrošināšanai sagatavota atbilstoša normatīvā bāze.

Reformas īstenošana, t.i. SPRK pārņemot regulēšanas funkcijas no 16 pašvaldību regulatoriem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas, ūdensapgādes un kanalizācijas un siltumapgādes nozarēs, nodrošina centralizētu un vienveidīgu likumā *Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem* vienotam regulatoram deleģēto regulēšanas funkciju izpildi. Tiek nodrošināta vienota pieeja visiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem ar reģionālu raksturu, neatkarīgi no sniegto regulējamo pakalpojumu apjoma un ģeogrāfiskās teritorijas, vienlaicīgi nodrošinot, ka regulēšanas funkciju izpildē tiek piesaistīti profesionāli un augsti kvalificēti personāļresursi.

SPRK pārskata gadā sagatavoja universālo pasta pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku, elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumu metodiku, vispārējās atļaujas

noteikumus pasta nozarē, grozījumus Koģenerācijas stacijā saražotās siltumenerģijas un koģenerācijas stacijā ar jaudu virs četriem megavatiem saražotās elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas metodikā, elektronisko sakaru pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā. 2009.gadā reģistrēti 49 elektronisko sakaru komersanti un izsniegtas 8 vispārējās atļaujas pasta nozarē. Izsniegta viena licence dzelzceļa nozarē, 3 licences pašvaldību regulējamā sabiedrisko pakalpojumu nozarē, 39 licences un 16 licencēm izdarīti grozījumi, kā arī anulētas 3 licences enerģētikas nozarē. Izsniegti divi hidrotehnisko būvju drošuma sertifikāti. Kopējais regulējamo uzņēmumu skaits 2009.gada beigās bija 590.

Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana

Kvalitātes nodrošināšanas jomā galvenais uzdevums ir veicināt normatīvo aktu prasību pareizu piemērošanu un ievērošanu reglamentētajā un nereglamentētajā sfērā, kā arī pilnveidot normatīvo aktu bāzi atbilstoši Eiropas Savienības prasībām, ņemot vērā nacionālā tirgus un tautsaimniecības vajadzības, nodrošinot produktu un pakalpojumu atbilstību, sekmējot uzņēmēju konkurētspējas pieaugumu un starpvalstu tirdzniecības šķēršļu mazināšanu. Ņemot vērā ierobežoto valsts budžeta līdzekļu pieejamību kvalitātes nodrošināšanai bija veikti attiecīgie grozījumi normatīvajos aktos standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas jomās, kas nosaka, ka ar 2009.gada 1.jūliju nacionālo standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas institūciju funkcijas un uzdevumus veic Ekonomikas ministrijas pārraudzībā esošās SAMC struktūrvienības: Standartizācijas birojs, Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs un Metroloģijas birojs.

Pārskata gadā Latvijas Nacionālajā akreditācijas sistēmā uzturētas 196 akreditētas institūcijas, gada laikā akreditējot 15 jaunas institūcijas un atceļot akreditāciju 11 institūcijām. Uzturēta dalība Eiropas Akreditācijas kooperācijā (EA) Daudzpusējās atzīšanas līguma (MLA) ietvaros 6 akreditācijas jomās, apgūtas 4 jaunas akreditācijas jomas.

Turpināts Starplaboratoriju salīdzināšanas nacionālais projekts *Masas etalonu (atsvaru) kalibrēšana* starp Latvijā akreditētām laboratorijām. Pabeigts Eiropas Savienības *BALTICTIME projekts*: reālā režīmā izmēģināts laboratorijā izgatavotais Laika zīmogošanas ierīces prototips un Eiropas Savienības auditoru slēdzienā dots pozitīvs novērtējums iegūtiem rezultātiem. 2009.gadā nodrošināta 6 mērvienību etalonu starptautiska atzīšana. Veikta 142 mērīšanas līdzekļu kalibrēšana, 7 testēšanas procedūras, izsniegts 91 kalibrēšanas sertifikāts.

Adaptēts 1 501 Eiropas Savienības standarts, kā arī veikta reglamentētajā sfērā obligāti piemērojamo 21 standarta tulkošana, nodrošināta 70% no kopējā standartu skaita pieejamība elektroniskā formā.

2.2.7. Enerģētikas nozares attīstība

Budžeta programmas 29.00.00 „Enerģētikas politika”; 27.10.00 „Kohēzijas fonda projektu īstenošana (2007-2013)”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Enerģijas tirgus jomā viens no primārajiem uzdevumiem ir attīstīt jaunu elektroenerģijas ģenerējošo jaudu ieviešanas projektus, tādējādi kompensējot slēgtās Ignalinas atomelektrostacijas jaudas, kā arī nodrošinot Baltijas enerģijas tirgu pakāpenisku integrāciju ziemeļvalstu tirgū ar tālāku pievienošanos pārējam Eiropas Savienības tirgum.

Lai sasniegtu izvirzīto uzdevumu ģenerējošo jaudu jomā, Latvijai līdz 2020.gadam jāievieš jaunas ģenerējošās bāzes jaudas ne mazāk kā 400 MW apjomā. Tādēļ 2008.gada 22.decembrī apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr.1112 “Noteikumi par ieviešamās elektroenerģijas ražošanas jaudas apmaksas konkursu”. Konkursa rezultātā jaunu bāzes jaudu ieviešam piešķiramais jaudas maksājums var tikt uzskatīts par valsts atbalstu Eiropas Kopienas Dabīgās enerģijas līguma 87.panta izpratnē, līdz ar to Ministru kabineta noteikumos paredzētos jaudas maksājuma piešķiršanas nosacījumus nepieciešams saskaņot ar Eiropas

Komisiju. 2009.gada 23.februārī uzsāka neformāla elektroenerģijas ražošanas jaudas apmaksas konkursa notifikācija, iesniedzot formālo paziņojumu 2009.gada decembrī.

Nodrošinot Latvijas enerģijas tirgus pakāpenisku integrāciju Eiropas Savienības tirgū **Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojumu plāna ietvaros**, Eiropas Savienības līdzfinansējuma saņemšanai sagatavoti un iesniegti sekojoši projekti:

- Zviedrijas-Lietuvas starpsavienojuma un Latvijas rietumu reģiona pārvades tīklu stiprināšanas (Kurzemes loks) projekts – NordBalt;
- Latvijas rietumu reģiona pārvades tīkla stiprināšanas izpētes projekts (starpsavienojums Latvija-Igaunija);
- Latvijas-Lietuvas starpsavienojuma rekonstrukcijas projekts, lai nodrošinātu divvirzienu gāzes plūsmu.

Eiropas Savienības Trans Eiropas Enerģētikas tīklu programmas ietvaros turpinājās projekta “Ģeoloģiskā un ekonomiskā izpēte iespējamai pazemes gāzes krātuves attīstīšanai Latvijā, Dobeles rajonā” īstenošana. Projekta ietvaros 2009.gadā sāka ģeoloģiskā izpēte Dobeles rajonā, kā arī potenciālās pazemes gāzes krātuves izveides ekonomiskās izpēte.

Saskaņā ar pieņemto **Eiropas Savienības Stratēģiju Baltijas jūras reģionam** Latvija Ekonomikas ministrijas personā sadarbībā ar Dāniju ir atbildīga par enerģētikas prioritātes koordinēšanu. Enerģētikas prioritātes ietvaros Ekonomikas ministrija koordinēs paraugprojektu ieviešanu:

- Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojumu plāna īstenošanas uzraudzība;
- saskaņota jūras vēja parku savienojuma izveide;
- Baltijas jūras reģiona bioenerģijas veicināšana;
- Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirgus modeļa (NORDEL) paplašināšana.

2009.gadā veikti prioritātes koordinēšanas sagatavošanas pasākumi.

Pārskata periodā izstrādāti un pieņemti Ministru kabineta 21.07.2009. noteikumi Nr.793 *Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi*, kas nosaka kārtību, kādā lietotājiem piegādā elektroenerģiju un pārtrauc tās piegādi, elektroenerģijas tirgotāju, sistēmas operatoru un lietotāju tiesības un pienākumus elektroenerģijas piegādē un lietošanā, kā arī norēķinos par saņemtajiem pakalpojumiem, tirgotāju maiņas kārtību, elektroenerģijas piegādes kārtību saistītajiem lietotājiem, lietotāju tiesības saņemt universālo pakalpojumu elektroapgādē.

2009.gadā pieņemti grozījumi *Enerģētikas likuma atsevišķu pantu spēkā stāšanās kārtības likumā*, izmantojot tiesības vēl neveikt **dabasgāzes tirgus liberalizāciju** Latvijā un nosakot dabasgāzes tirgus atvēršanas datumu – 2014.gada 4.aprīli, aizstājot iepriekšparedzēto dabasgāzes tirgus liberalizācijai noteikto termiņu – 2010.gada 1.janvāri.

Pārskata periodā, pārbaudot energoapgādes uzņēmumu enerģijas lietošanas iekārtu un ietaišu montāžas kvalitāti, veiktas 58 drošības un ekspluatācijas kontroles pārbaudes, 18 siltumenerģijas un gāzes kvalitātes prasību izpildes un iekārtu atbilstības pārbaudes. Veiktas 9 pārbaudes par sprādzienbīstamā vidē izmantojamo iekārtu un aizsargsistēmu atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, apsekojot 64 uzņēmumus saistībā ar bīstamo iekārtu kontroli un uzraudzību.

Enerģijas ražošanas jomā pārskata periodā pieņemti Ministru kabineta 11.08.2009. noteikumi Nr.883 *Noteikumi par atļaujām elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai*. 2009.gadā izsniegtas 435 atļaujas elektroenerģijas ražošanai ar kopējo uzstādīto elektrisko jaudu 1 981,7 MW, t.sk.: 177 atļaujas vēja elektrostaciju būvniecībai (1 494,8 MW); 7 atļaujas hidroelektrostaciju būvniecībai vai esošo hidroelektrostaciju jaudu palielināšanai (15,7 MW); 13 atļaujas biomasas elektrostaciju būvniecībai (12,7 MW); 53 atļaujas biogāzes elektrostaciju būvniecībai (53,2 MW); 169 atļaujas koģenerācijas elektrostaciju būvniecībai (400,7 MW), t.sk. par kurināmo

izmantojot biomasu – 76 atļaujas (117,8 MW), biogāzi – 59 atļaujas (49,1 MW), dabasgāzi – 34 atļaujas (233,8 MW), 16 atļaujas saules elektrostaciju būvniecībai (4,6 MW).

Pārskata gada laikā pieņemti Ministru kabineta 24.02.2009. noteikumi Nr.198 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību* un izdoti 179 lēmumi par tiesību piešķiršanu pārdot no atjaunojamiem energoresursiem saražoto elektroenerģiju obligāti iepērkamā elektroenerģijas apjoma veidā elektrostacijām ar kopējo uzstādīto elektrisko jaudu 257,5 MW, nosakot elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 900 753,7 MWh, t.sk.: 59 lēmumi biogāzes elektrostacijām (55,4 MW/ 426 275,6 MWh); 32 lēmumi biomasas elektrostacijām (32,3 MW/ 236 077,5 MWh); 33 lēmumi vēja elektrostacijām (162,5 MW/ 212 264,9 MWh); 53 lēmumi hidroelektrostacijām (6,5 MW/ 25 521,7 MWh); 2 lēmumi saules elektrostacijām (0,9 MW/ 614 MWh).

Saskaņā ar Ministru kabineta 06.11.2006. noteikumiem Nr.921 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā* un pieņemtajiem Ministru kabineta 10.03.2009. noteikumiem Nr.221 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā* izdoti 29 lēmumi par tiesību piešķiršanu pārdot koģenerācijas elektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.

Enerģijas resursu un degvielas jomā spēkā stājās Eiropas Parlamenta un Padomes 23.04.2009. direktīva 2009/28/EK *par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu*, kas dalībvalstīm uzliek noteiktus pienākumus atjaunojamo energoresursu jomā. 2009.gadā uzsākta **likumprojekta par atjaunojamiem energoresursiem izstrāde**.

Pārskata gada laikā, lai pilnveidotu **atjaunojamo energoresursu atbalsta mehānismu**, sagatavojot tiesību aktus atjaunojamo energoresursu veicināšanai, strādāts pie atbalsta sistēmas no atjaunojamiem energoresursiem ražotas elektroenerģijas izmaiņām, nosakot stingrākus kontroles mehānismus elektroenerģijas obligātā iepirkuma tiesību ieguvējiem, radot iespēju kontrolēt projektu īstenošanu un novēršot elektroenerģijas obligātā iepirkuma tiesību nelietderīgu piešķiršanu, kā arī risinot jautājumu par iesniegumu iesniegšanas kārtību tiesību saņemšanai pārdot no atjaunojamiem energoresursiem saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros 2010.gadam, nemainot citus obligātā iepirkuma nosacījumus elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, padarot caurspīdīgākas administratīvās procedūras.

Starptautiskās Atjaunojamo energoresursu aģentūras (IRENA) dibināšanas konferences un pirmās Sagatavošanas komitejas sanāksmes laikā parakstīti aģentūras statūti. Lai būtu iespējama Statūtu ratifikācija un Latvijas pilntiesīga dalība IRENA, izstrādāts likumprojekts *Par Starptautiskās Atjaunojamo energoresursu aģentūras Statūtiem*. Par atbildīgo institūciju IRENA Statūtos paredzēto saistību izpildes koordinēšanā noteikta Ekonomikas ministrija.

Lai noteiktu energoefektivitātes prasības licencēta energoapgādes komersanta valdījumā esošām centralizētām siltumapgādes sistēmām un to atbilstības pārbaudes kārtību, izstrādāti Ministru kabineta 20.10.2009. noteikumi Nr.1214 *Noteikumi par energoefektivitātes prasībām licencēta energoapgādes komersanta valdījumā esošām centralizētām siltumapgādes sistēmām un to atbilstības pārbaudes kārtību*.

Veikti grozījumi Ministru kabineta 26.09.2000. noteikumos Nr.332 *Noteikumi par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu* un Ministru kabineta 18.10.2005. noteikumos Nr.772 *Noteikumi par biodegvielas kvalitātes prasībām, atbilstības novērtēšanu, tirgus uzraudzību un patērētāju informēšanas kārtību*, iekļaujot tajos nosacījumus par pievienojamo bioetanolu un biodīzeļdegvielu.

Pārskata periodā veikti grozījumi Ministru kabineta 27.06.2006. noteikumos Nr.541 *Naftas produktu rezerves izveidošanas un uzglabāšanas kārtība*, tos papildinot ar naftas produktu kategorijām, kas atbilst Kombinētās nomenklatūras kodiem un nosakot, ka

komersantiem jānodrošina, lai rezervju uzglabāšanas vietās, atbilstoši metroloģijas jomu regulējošo normatīvo aktu prasībām, būtu degvielas daudzuma mērīšanas līdzekļi.

2009.gadā turpināts darbs pie Naftas produktu informācijas sistēmas (NAPRO) un Valsts naftas produktu rezervju koncepcijas izstrādes.

Veikti grozījumi Ministru kabineta 15.04.2008. noteikumi Nr.280 *Noteikumi par finansiāli atbalstāmajām kvotām biodegvielai*.

Sagatavoti 5 publiskie informatīvie materiāli par enerģētiku, kā arī statistikas pārskats "Latvijas enerģētika skaitļos", kurā apkopoti statistikas dati no 2000. līdz 2008.gadam (informācija pieejama ministrijas mājas lapā).

Eiropas Savienības fondu aktivitātes „Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai” ietvaros 2009.gadā noslēgti līgumi par 8 projektu īstenošanu, tiem piešķirot 5,5 milj.latu Kohēzijas fonda finansējumu un vēl 3 projekti apstiprināti. 2009.gadā noorganizēta arī projektu iesniegumu pieņemšana Eiropas Savienības fondu aktivitātē „Atjaunojamo energoresursu izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstība” un atbalstīti 7 projektu iesniegumi, piešķirot tiem 15,6 milj.latu Kohēzijas fonda finansējumu.

2.2.8. Mājokļu politikas ieviešana

Budžeta programmas 32.00.00 „Mājokļu politikas ieviešana”; 27.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)”; 29.00.00 „Enerģētikas politika”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Lai nodrošinātu tiesisko attiecību sakārtošanu dzīvojamo māju pārvaldīšanas jomā, 2009.gadā pieņemts **Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums**. Uzsākts darbs pie Ministru kabineta noteikumu projektu izstrādāšanas – par dzīvojamās mājas sanitāro apkopi; dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu; par kārtību, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības; mājas lietas vešanas un aktualizēšanas kārtību.

Lai atvieglotu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesību nodošanas kārtību dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, pieņemti grozījumi likumā *Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju*. Šie grozījumi nosaka dzīvokļu īpašnieku lēmuma pieņemšanas procedūru par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesību nodošanu, nesasaucot dzīvokļu īpašnieku kopsapulci. 2009.gadā pieņemti grozījumi arī likumā *Par dzīvokļa īpašumu*, paredzot, ka dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa īpašumā esošajam kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmuma pamata noteiktos izdevumus dzīvojamās mājas obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību nodrošināšanai, veicinot optimālu tās pārvaldīšanas izdevumu veidošanu.

Pārskata gada laikā **dzīvojamo māju enerģiju taupošu pasākumu** atbalstam, izdarīti grozījumi Ministru kabineta 05.02.2008. noteikumos Nr.59 *Noteikumi par valsts budžeta līdzfinansējuma apmēru un tā piešķiršanas kārtību energoefektivitātes pasākumiem dzīvojamās mājās*. Palielināts valsts atbalstāmo dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumu skaits un to atbalsta apjoms. 2009.gadā sniegts valsts atbalsts 143 dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumiem – veikti 58 energoauditi, viens energoaudita novērtējuma precizējums, sagatavoti 28 tehniskās apsekošanas atzinumi, 9 vienkāršotās renovācijas dokumentācijas un 47 tehniskie projekti.

2009.gadā uzsākta Eiropas Savienības struktūrfondu programma „Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi”. Līdz 2009.gada beigām programmas ietvaros noslēgti līgumi par 31 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas siltināšanu, piešķirot tām 1,5 milj.latu Eiropas Savienības fondu finansējumu, turklāt 2009.gada laikā no tām pabeigti siltināšanas darbi 3 mājās – 2 Rīgā un 1 Ventspilī. Programmas „Sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības

pasākumi” ietvaros uzsākta 24 sociālo dzīvojamo māju siltināšana, piešķirot tām Eiropas Savienības fondu finansējumu 2,7 milj.latu apmērā, turklāt līdz 2009.gada beigām pabeigti siltināšanas darbi 4 mājās.

Budžeta apakšprogramma 32.01.00 „Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra”

Pārskata periodā nodotas privatizācijai 12 valsts dzīvojamās mājas, noslēgts 61 dzīvokļu pirkuma līgums valstij piederošās mājās, 29 dzīvojamās mājas ir nodotas dzīvokļu īpašnieku sabiedrībām vai pilnvarotām personām pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, 171 valsts īpašumā esošo dzīvojamo māju neprivatizētā daļa nodota attiecīgo pašvaldību īpašumā. Izsniegtas 452 apliecības par reģistrāciju būvkomersantu reģistrā.

Budžeta apakšprogramma 32.02.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas „INTERREG” programmas finansētie projekti”

Pārskata periodā pabeigta projekta BSR Interreg III B „Ilgtspējīga bijušo padomju militāro apdzīvoto teritoriju attīstība kā pārmaiņu iespējas reģionālai attīstībai – ReMiDo” īstenošana.

Budžeta apakšprogramma 32.03.00 „Atbalsts mājokļiem”

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 28.augusta noteikumiem Nr.595 *Kārtība, kādā valsts piedalās dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta finansiālajā nodrošināšanā*, piedaloties dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta finansiālajā nodrošināšanā, Ekonomikas ministrija 2009. gadā piešķīra līdzfinansējumu 1,6 milj. latu apmērā 15 pašvaldībām vienreizēju **dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu nodrošināšanai** 220 personām.

2.2.9. Būvniecība nozares attīstība

Budžeta programmas 20.00.00 „Būvniecība”; 27.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)”; 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Pārskata gada laikā turpinājās būvniecības normatīvās bāzes pilnveidošana, lai veicinātu ilgtspējīgas būvniecības nozares attīstību, nodrošinātu labvēlīgu un konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi, samazinātu administratīvos šķēršļus, un pilnveidotu operatīvu būvniecības informācijas apriti, izvirzot kā prioritāti ēku energoefektivitātes pasākumus. Turpinot uzsākto būvniecības procesa tiesiskā regulējuma harmonizāciju un lēmumu pieņemšanas procedūru vienkāršošanu, vienlaikus samazinot būvniecības procesam nepieciešamo laiku, izstrādāts jauns likumprojekts „**Būvniecības likums**”. Tā normas sekmēs sabiedrības iespējas līdzdarboties lēmumu pieņemšanā, nodrošinot maksimālu būvniecības ierosinātāja un sabiedrības interešu aizsardzību.

Lai **samazinātu nepieciešamo saskaņojumu skaitu būvprojektēšanā**, veicinātu energoefektivitātes paaugstināšanu ēkās un nodrošinātu ēku ilgtspēju un energoresursu efektīvu izmantošanu, veikti grozījumi Ministru kabineta 01.04.1997. noteikumos Nr.112 *Vispārīgie būvnoteikumi*. Tajos noteikta ēkas fasādes vienkāršotās renovācijas kārtība, samazinot nepieciešamo tehnisko un īpašo noteikumu skaitu, kā arī noteikta kārtība, kādā būvvalde pagarina un atjauno plānošanas un arhitektūras uzdevuma derīguma termiņu un akceptē būvprojekta derīguma termiņu, ja būvdarbi nav uzsākti.

Saskaņā ar veikto aptauju, administratīvo procedūru skaits 2009.gadā samazināts no 25 līdz 14, dienu skaits saskaņošanai samazinājās no 207 līdz 185 dienām.

2009.gadā veiktas 62 būvvalžu darbības pārbaudes, pārbaudīti 623 objekti, sagatavoti 100 atzinumi par pārbaudīto būvvalžu darbību. Kopumā samazinājies pārkāpumu skaits

būvniecībā – 2009.gadā konstatēti būtiski pārkāpumi 3% no pārbaudītajiem objektiem, kā arī konstatēts nekvalitatīvo būvprojektu samazinājums attiecībā pret organizētajām būvprojektu ekspertīzēm – 3,4% gadījumos no pārbaudītajiem būvprojektiem (88 būvprojektiem no 2584 pārbaudītajiem) bija nepieciešams papildus veikt būvprojektu ekspertīzi. Kopā ar PTAC Valsts būvinspekcija veica arī būvizstrādājumu 54 atbilstības novērtēšanas dokumentu pārbaudes vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības vietās un būvizstrādājumu ražotnēs. Kopā ar Valsts ieņēmumu dienestu un Valsts darba inspekciju Valsts būvinspekcija veica 19 kompleksās būvobjektu pārbaudes.

Sadarbībā ar būvniecības nozares nevalstiskajām organizācijām 2009.gadā veiktas **būtiskas izmaiņas būvkomersantu reģistrācijā** nosakot, ka speciālists, kurš ir par būvniecību atbildīgā amatpersona, vienlaicīgi var būt nodarbināts ne vairāk kā pie trīs komersantiem.

Sakarā ar BEMVA likvidāciju (Ministru kabineta 29.05.2009. rīkojums Nr.353), Ekonomikas ministrija pārņēma Eiropas Savienības struktūrfondu projekta „**Būvniecības informācijas sistēmas** izstrāde” īstenošanu. Ieviešot Būvniecības informācijas sistēmu, būs iespējams ātrāk un efektīvāk informēt sabiedrību par visiem ar būvniecību saistītajiem un pieņemtajiem lēmumiem, kā arī veikt būvniecības kontroli un būvspeciālistu profesionālās darbības uzraudzību.

Nemot vērā valsts budžeta finansējuma samazinājumu, izdarīti grozījumi *Eiropas kodeksa standartu nacionālajā ieviešanas plānā 2008.-2011.gadam* (Ministru kabineta 30.09.2009. rīkojums Nr.672). Tajā daudzi pasākumi pārcelti uz vēlāku izpildes termiņu un pagarināts pārejas periods uz 2012. un turpmākajiem gadiem. 2009.gadā pārtulkoti 3 Eiropas kodeksa standarti un 8 standartiem reģistrēti nacionālie pielikumi, turpinājās Eiropas kodeksa standartu ieviešana Latvijas būvnormatīvos.

Pārskata gada laikā, lai **optimizētu būvniecības institucionālo struktūru**, reorganizēta Valsts būvinspekcija (Ministru kabineta 29.05.2009. rīkojums Nr.352). Pieņemtajos grozījumos *Būvniecības likumā* noteikts, ka būvniecības kontroli, t.sk. vides pieejamības prasību ievērošanas kontroli, veic pašvaldību būvinspektori, kuri Ministru kabineta noteiktajā kārtībā saņēmuši būvniecības, arī vides pieejamības, kontroles tiesības, izslēdzot no likuma Valsts būvinspekcijas un Ekonomikas ministrijas kompetenci būvniecības kontrolē. Nemot vērā minētās resora strukturālās izmaiņas, plānotie programmas politikas un darbības rezultāti ir izpildīti daļēji.

2.2.10. Atbalsts valsts un privātās partnerības projektiem

Budžeta apakšprogramma 27.04.00 „Atbalsts valsts un privātās partnerības projektiem”

Ekonomikas ministrija politiku valsts un privātās partnerības (PPP) jomā īstenoja līdz 2006.gada 1.jūnijam, kad šī funkcija nodota Finanšu ministrijai. Ministru kabinetā 2009.gada 17.februārī atbalstīja *Publiskās un privātās partnerības likumprojektu*.

Ekonomikas ministrija sadarbībā ar Publiskās un privātās partnerības asociāciju 2009.gada 29.janvārī rīkoja **Baltijas valstu publiskā un privātā sektora pārstāvju** tikšanos, lai gūtu informāciju par PPP attīstību kaimiņvalstīs, to tiesisko regulējumu, īstenotajiem PPP projektiem, to priekšrocībām un trūkumiem īstenošanas procesā, kā arī, lai izvērtētu iespēju nākotnē attīstīt vienotu sadarbību starp Baltijas valstīm PPP jomā.

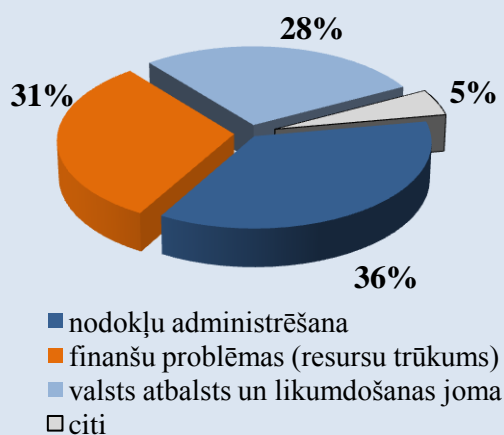
Pēdējo gadu laikā pieauga interese par PPP un ļoti liela nozīme ir **skaidrojošās funkcijas** nodrošināšanai saistībā ar PPP projektu īstenošanu, līdz ar to, arī 2009.gadā turpināta konsultatīvā atbalsta sniegšana potenciālo PPP projektu īstenotājiem, informējot tos par piemērojamo PPP darījuma veidu, piemēroto iepirkuma procedūras veikšanu, finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem un to veikšanas kārtību, iespējamajiem projekta līguma juridiskajiem risinājumiem un citiem PPP jautājumiem.

Turpinātas iesāktās aktivitātes Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzfinansētajā programmā *Valsts un privātās partnerības veicināšana Latvijā*. 2009.gada 16.martā noslēdzās programmas atklāta konkursa ietvaros iesniegto apakšprojektu iesniegumu vērtēšana (izvērtēti 23 apakšprojektu iesniegumi) un noslēgti 14 līgumi par apakšprojektu īstenošanu, īstenota apakšprojektu īstenošanas uzraudzība.

2.3. Veiktie pētījumi

Lai iegūtu informāciju politikas veidošanai atbilstoši konkrētās situācijas vajadzībām un izvērtētu jau pieņemtos vai pamatotu turpmākos lēmumus, Ekonomikas ministrija pārskata periodā pasūtīja šādus četrus pētījumus (pieejami ministrijas mājas lapā):

Uzņēmēju viedokļu sadalījums par būtiskajiem šķēršļiem

1. „Uzņēmēju aptauja par administratīvo procedūru ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi”

Pētījuma mērķis – izzināt Latvijas uzņēmēju viedokli par valsts un pašvaldību administratīvajām procedūrām uzņēmumu reģistrēšanas, licenču un atļauju saņemšanas, vides prasību izpildes, nekustamā īpašuma tiesību reģistrācijas, būvniecības saskaņošanas, ārējās tirdzniecības, darba tiesisko attiecību, nodokļu administrēšanas un citās jomās.

Līguma summa ar PVN – 17 055 lati.

Pētījuma veicējs – SIA „Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija”.

Galvenie rezultāti – aptauja aptvēra 735 respondentus, tieši intervējot Latvijas

ekonomiski aktīvos uzņēmumus. Saskaņā ar aptaujas rezultātiem par būtiskajiem šķēršļiem atzīti nodokļu administrēšana; finanšu pieejamība; valsts atbalsts un biežās izmaiņas normatīvajos aktos u.c.

2. „Uzņēmējdarbības vides izvērtējums un rekomendāciju sniegšana resursu koncentrācijai prioritāriem uzdevumiem”

Pētījuma mērķis – Latvijas uzņēmējdarbības vides padziļināta analīze, ietverot salīdzinājumu ar starptautisko pētījumu rezultātiem un sagatavojot priekšlikumus tās uzlabošanai.

Līguma summa ar PVN – 4 901 lati.

Pētījuma veicējs – SIA „Animus Account”.

Galvenie rezultāti – izstrādāts Latvijas uzņēmējdarbības vides izvērtējums un reformu ziņojums, tā ietvaros analizēta Latvijas pozīcija pasaulē dažādās administratīvo procedūru jomās, salīdzinājumā ar 182 citām valstīm, kuras aplūko *Doing Business* indekss, īpašu uzmanību pievēršot mūsu Baltijas kaimiņiem, 27 Eiropas Savienības valstīm, 30 Ekonomiskās sadarbības un attīstības (OECD) valstīm, kā arī pasaules līderiem. Pētījumā sniegti 19 priekšlikumi Latvijas uzņēmējdarbības vides pilnveidei un konkurētspējas uzlabošanai prioritārajos segmentos 2010.gadam (uzņēmumu reģistrēšana, starptautiskā tirdzniecība, nodokļu administrēšana, nekustamā īpašuma tiesību reģistrēšana, maksātnespējas procedūras, būvniecības saskaņošana un elektroniskā pārvalde), kas balstīti uz Latvijas un citu

valstu tiesību aktu un procedūru analīzi, norādot konkrētus veicamos pasākumus ar nepieciešamajām izmaiņām attiecīgajos normatīvajos aktos.

3. „Priekšlikumu sagatavošana par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu ienākumam, kas gūts no darba devējam piederošas automašīnas izmantošanas privātām vajadzībām”

Pētījuma mērķis – izstrādāt priekšlikumus par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu ienākumiem, kas gūti no darba devējam piederošas automašīnas izmantošanas privātām vajadzībām, izvērtēt Lietuvas un Igaunijas pieredzi nodokļa administrēšanā no šī ienākuma.

Līguma summa ar PVN – 3 629 latī.

Pētījuma veicējs – SIA „Ernst & Young Baltic”.

Galvenie rezultāti – izvērtēta Igaunijas un Lietuvas prakse par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu ienākumiem, kas gūti no darba devējam piederošas automašīnas izmantošanas privātām vajadzībām, kā arī sagatavoti priekšlikumi četriem piemērošanas variantiem.

4. „Aizsardzības un saistīto rūpniecības nozaru attīstības iespējas Latvijā”

Pētījuma mērķis – Analizēt Latvijas rūpniecības un pētniecības sektoru faktisko un potenciālo kapacitāti, lai apgādātu ar produktiem un pakalpojumiem Latvijas, arī Eiropas Savienības un citu NATO valstu bruņotos spēkus, kā arī lai iesaistītu aizsardzības rūpniecībā piegādes ķēdes.

Līguma summa ar PVN – 20 000 latī (Ekonomikas ministrijas līdzfinansējuma daļa; pētījuma pasūtītājs: Aizsardzības un Ekonomikas ministrija).

Pētījuma veicējs – Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūts.

Galvenie rezultāti – izvērtētas Latvijas rūpniecības iespējas ražot militāra rakstura un dubultas pieejamības preces, veikt piegādes un sniegt pakalpojumus Latvijas un partnervalstu bruņoto spēku vajadzībām, analizēta kompensācijas darījumu (*offset*) politika ES valstīs, sagatavoti ieteikumi turpmākai rīcībai, izveidots Latvijas militārās rūpniecības un saistīto nozaru katalogs angļu valodā.

2.4. Sadarbības partneru un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums

Saskaņā ar Pievienošanās Eiropas Savienībai līguma Pievienošanās akta 34.pantā noteikto, Latvijai kā vienai no jaunajām Eiropas Savienības dalībvalstīm ir pieejama programma „Pārejas līdzekļi administratīvās spējas stiprināšanai”, darbībām, kuras nevar finansēt no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda, Kohēzijas fonda – iekšējā tirgus, statistikas jomā, kā arī jomās, kas konstatētas vispārējā Eiropas Komisijas uzraudzības ziņojumā.

Ministrijā un tās padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs 2009.gadā turpinājās trīs Eiropas Savienības programmas „Pārejas līdzekļi administratīvās spējas stiprināšanai” līdzfinansēto projektu īstenošana.

Tirgus uzraudzības un patērētāju tiesību aizsardzības jomā 2009.gadā noslēdzās 2006.gada programmas „Pārejas līdzekļi administratīvās spējas stiprināšanai” līdzfinansētā projekta ***Tirgus uzraudzības sistēmas uzlabošana*** ieviešana. Projekta rezultātā ir stiprinātas Patērētāju tiesību aizsardzības centra spējas, lai pilnveidotu tirgus uzraudzības prasmes nepārtikas preču tirgus uzraudzībai, pilnveidotu informēšanas sistēmu par preču un pakalpojumu radītajiem ievainojumiem, negodīgu komercpraksi, kā arī citām tirgus uzraudzības darbībām. 2009.gadā projekta ietvaros no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem izlietoti 181 310 latī, no līdzfinansējuma – 7010 latī.

Konkurences uzraudzības jomā 2009.gadā noslēdzās 2006.gada programmas „Pārejas līdzekļi administratīvās spējas stiprināšanai” līdzfinansēts projekts *Konkurences padomes ekonomiskās izpētes un analīzes spēju tālāka stiprināšana*. Projekta rezultātā ir stiprināta konkurences uzraudzības institūcija. 2009.gadā projekta ietvaros no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem izlietoti 10 745 lati, no līdzfinansējuma – 6 501 lati.

Statistikas jomā 2009.gadā noslēdzās 2006.gada programmas „Pārejas līdzekļi administratīvās spējas stiprināšanai” līdzfinansēts projekts *Kapacitātes celšana datu aizsardzības un konfidencialitātes jomā CSP*. Projekta rezultātā ir izpildītas Eiropas Savienības attiecīgo normatīvo aktu prasības datu aizsardzības un konfidencialitātes jomā. 2009.gadā projekta ietvaros no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem izlietoti 8 019 lati, no līdzfinansējuma – 10 612 lati.

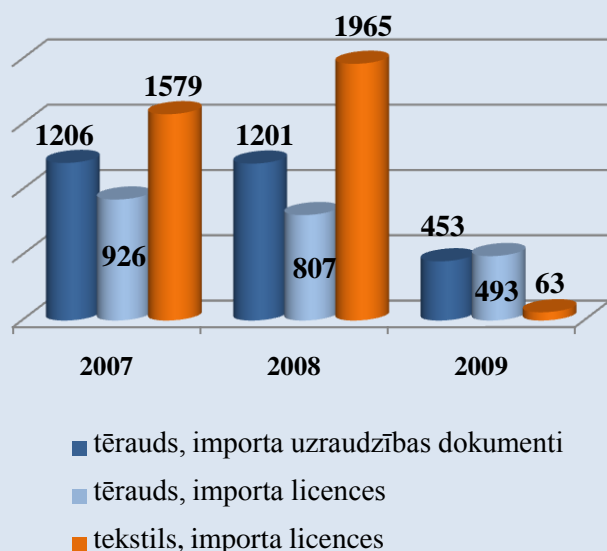
2.5. Būtiskākie pakalpojumi

Ekonomikas ministrijas kompetencē ir licenču izsniegšana ārējās tirdzniecības, uzņēmējdarbības, dabas un energoresursu un privatizācijas sertifikātu tirdzniecības jomā.

Izsniegto **importa atļauju** skaits **ārējās tirdzniecības jomā** 2009.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir būtiski samazinājies, kas saistīts ar: 1) pasaules tirdzniecības liberalizācijas tendencēm; 2) pieprasījuma mazināšanos 2008.gada beigās un 2009.gada pirmajā pusgadā pasaules finanšu krīzes iespaidā.

2009.gadā importa licences izsniegtas galvenokārt Krievijas izcelsmes **tērauda preču importam** un Baltkrievijas izcelsmes **tekstilpreču importam** uz Eiropas Savienības valstīm.

EM izsniegto importa atļauju skaits 2007.-2009. gadā

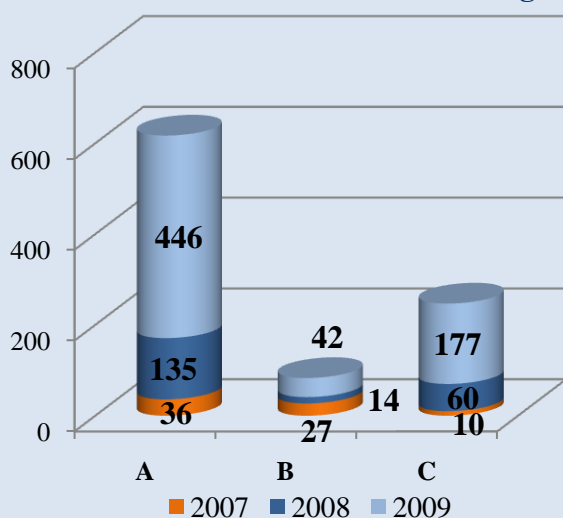
Izsniegti arī **uzraudzības dokumenti** noteiktu tērauda preču importam no Krievijas, Ukrainas, Baltkrievijas, Ķīnas, Taivānas, Turcijas, Korejas, Moldovas, Serbijas un Dienvidāfrikas.

Gada sākumā pieprasījums pēc tērauda ES finanšu krīzes iespaidā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem krasi samazinājies, taču uz gada beigām aktivitāte tērauda tirgū ir manāmi pieaugusi, īpaši Krievijas izcelsmes licencējamo tērauda preču tirgū – importa licences gada pēdējo 4 mēnešu laikā izsniegtas 89% apjomā un uzraudzības dokumenti – 50% apjomā no vidēji mēnesī izsniegto dokumentu apjoma 2008.gadā.

Lai nodrošinātu zemes dzīļu izmantošanu ogļūdeņražu ieguvei administrēšanu, Ekonomikas ministrija izsniedz **atļaujas (licences) ogļūdeņražu izpētei un ieguvei** un **atļaujas (licences) ogļūdeņražu meklēšanai**. Ogļūdeņražu izpētei un ieguvei 2009.gadā izsniegtas divas licences.

Ekonomikas ministrija izsniedz arī **atļaujas jaunu jaudu uzstādīšanai**; t.sk.

**EM izsniegto atļauju jaunu jaudu
uzstādīšanai skaits 2007.-2009. gadā**

- atļauju izsniegšana elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai (A);
- atļauju izsniegšana par koģenerācijas procesā saražotās elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros (B);
- atļauju izsniegšana elektroenerģijas, kas saražota, izmantojot atjaunojamos energoresursus, pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros (C).

Lielais 2009.gada izsniegto atļauju skaits skaidrojams ar komersantu lielo interesi par no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas obligātā iepirkuma tiesību iegūšanu, saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 24.februāra noteikumiem Nr.198 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot

atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību”.

Saskaņā ar tiesisko regulējumu katru gadu Ekonomikas ministrija izsniedz **licences melno un krāsaino metālu atgriezumam un lūzņu iepirkšanai Latvijā**, 2009.gadā – 32, 2008. un 2007.gadā katrā – 35 jaunas licences. Savukārt, 2009.gadā anulētas 8 licences, pieņemti 55 lēmumi par grozījumu izdarīšanu licencē un pieņemti 4 lēmumi par atteikumu izsniegt licenci.

Lai uzturētu privatizācijas sertifikātu tirdzniecību, 2009.gadā kopumā valstī bija 15 sabiedrības, kuras darbojās **privatizācijas sertifikātu tirgū** ar Ekonomikas ministrijas izsniegtajām licencēm.

Dažādus ar konkrētu Ekonomikas ministrijas kompetencē esošo politiku īstenošanu saistītos **pakalpojumus sniedz arī tās padotībā esošās iestādes**.

2.6. Pārskats par ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmām

Ekonomikas ministrija savā darbā ievēro labas pārvaldības principu, kas ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.

Lai nodrošinātu iespējami kvalitatīvu un efektīvu funkciju un uzdevumu izpildi, Ekonomikas ministrijā kopš 2003.gada 15.janvāra atbilstoši standarta ISO 9001:2008 prasībām ir ieviesta, sertificēta, aktualizēta un uzturēta kvalitātes pārvaldības sistēma (darbības sfēra „Politikas dokumentu izstrāde, normatīvo aktu izstrāde, speciālo atļauju (licenču) un atļauju izsniegšana”, atbilstoši standarta ISO 9001 2008.gada versijai sistēma pārsertificēta 2009.gada 27.novembrī). Tā aptver visas standarta prasības un tās

sertifikāta derīguma termiņš ir 2012.gada 15.janvāris. Kvalitātes vadības sistēmas darbības efektivitātes nodrošināšanai un pastāvīgai pilnveidošanai regulāri tiek veikti kvalitātes iekšējie auditi.

Pārskata gadā ar mērķi nodrošināt audita funkciju optimizēšanu un uzlabot to īstenošanas kvalitāti Ekonomikas ministrijā un padotībā esošajās iestādēs veiktas strukturālās reformas, centralizējot iekšējā audita funkciju ministrijā. Ministrijas iekšējā audita nodaļas darba apjomā iekļautas padotības iestādes – BEMVA, CSP, KP, TAVA un LIAA.

Ekonomikas ministrijas iekšējā audita nodaļa veikusi 13 auditus. Tajos netika konstatēti fakti, kas būtiski traucētu vai ietekmētu esošo sistēmu darbību un iekšējo kontroļu nodrošināšanu gan ministrijā, gan tās padotībā esošajās iestādēs. Auditoru sagatavotie ieteikumi izstrādāti, lai pilnveidotu un uzlabotu atsevišķas iekšējās kontroles ministrijas padotībā esošajās iestādēs personāla vadības, personu datu aizsardzības, budžeta plānošanas un tā izpildes kontroles jomā.

Pārskata periodā pilnveidota vide, kas mazina korupcijas riskus un veicina ētisku rīcību:

- izstrādāts Ekonomikas ministrijas Pretkorupcijas pasākumu plāns 2010.gadam, atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteiktajiem uzdevumiem;
- nodrošinātas pretkorupcijas apmācības ministrijas amatpersonām;
- nodrošināta aktuālu informatīvo materiālu, normatīvo aktu un būvniecības statistikas pieejamība ministrijas mājas lapas sadaļā „Būvniecība”, lai novērstu korupcijas iespējas būvdarbu veicēju un pasūtītāju nepietiekamās informētības dēļ.

2.7. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas

Ekonomikas ministrijā un padotībā esošajās iestādēs pārskata periodā notikušas plašas reformas. Reorganizācija veikta ar mērķi, esošajos ekonomiskajos apstākļos, optimizēt organizatorisko struktūru, funkciju sadalījumu un nepieciešamos valsts budžeta un cilvēkresursus, veidojot iestāžu kopumu, kas koncentrēts uz tautsaimniecības attīstību vērstu politiku plānošanu un īstenošanu, saglabājot uz partneriem un klientiem orientētu darbību.

Būtiska reorganizācija veikta Ekonomikas ministrijas centrālajā aparātā (skat. sadaļu „Personāls”). Pārskata periodā uz reformas rezultātā izveidoto Ekonomikas ministrijas centrālā aparāta atbalsta departamentu un nodaļu bāzes no vairākām padotības iestādēm uzsākta atbalsta funkciju pārņemšana iekšējā audita, grāmatvedības un personāla jautājumu kārtošanas jomā.

Veicot Ekonomikas ministrijas padotībā esošo iestāžu struktūras un to veicamo funkciju optimizāciju, 2009.gada laikā samazināts valsts aģentūru skaits. Reorganizācijas rezultātā likvidēta Metroloģijas un akreditācijas valsts aģentūra, nododot funkcijas SAMC, uzsākta un 2010.gada jūnijā pabeigta BEMVA likvidācija, kuras funkcijas pārņēma Ekonomikas ministrija, PA un LIAA. Pabeidzot BEMVA likvidācijas procesu, nodrošināta vienota pieeja ministrijas pārraudzībā esošo Eiropas Savienības fondu programmu administrēšanā, šo funkciju koncentrējot vienā iestādē – LIAA.

No 2009.gada 1.jūlija likvidēta Valsts būvinspekcija, nododot funkcijas Ekonomikas ministrijai, PTAC un SPRK. Savukārt, būvniecības kontrole, ko iepriekš veica gan Valsts būvinspekcija, gan vietējā pašvaldība, saglabāta tikai vietējo pašvaldību kompetencē, tādējādi samazinot būvniecības procesā iesaistīto un funkciju dublējošo uzraudzības institūciju skaitu.

Metroloģijas un akreditācijas valsts aģentūras, BEMVA un Valsts būvinspekcijas reorganizācijas rezultātā ietaupīti 974 270 latī, tai sk. 718 387 latī atlīdzībai, samazinātas 123 amata vietas.

Būtiskai reorganizācijai tika pakļautas arī padotībā esošo iestāžu struktūras reģionālajā griezumā – tika slēgti CSP reģionālie informācijas centri, tādējādi nodrošinot statistiskās informācijas izplatīšanas sistēmas pilnveidošanu un samazinātas izmaksas, jo informācijas apmaiņas procesā arvien lielāka nozīme ir interneta videi. Savukārt, slēdzot TAVA tūrisma informācijas birojus un optimizējot TAVA struktūru (darbinieku skaits samazinājies par 52%), nodrošināta tiešā informācijas saikne starp reģioniem un TAVA, samazināti administratīvie izdevumi.

Mainoties ekonomiskajai situācijai un Latvijas prioritārajiem tirgiem, optimizēts Latvijas Ārējo ekonomisko pārstāvniecību tīkls, slēdzot pārstāvniecības ASV un Kazahstānā, jo tās atrodas Latvijas uzņēmējiem tālajos tirgos un to uzturēšanas izdevumi pašreizējos ekonomiskajos apstākļos neatbilst iespējamiem ieguvumiem. Vairākas pārstāvniecības (Vācijā, Norvēģijā, Polijā) ekonomisko apsvērumu dēļ 2009.gadā tika pārvietotas uz Latvijas vēstniecībām, kas vēl efektīvāk ļauj īstenot Latvijas ekonomiskās intereses.

3. Personāls

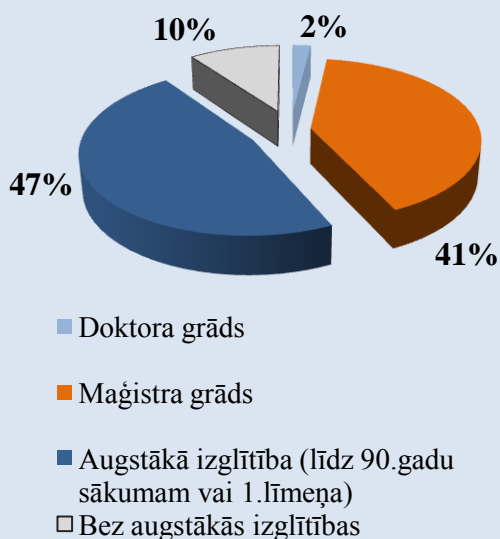
Ekonomikas ministrijas ierēdņu un darbinieku **amatu struktūra** 2009.gada sākumā bija apstiprināta ar 230 amata vietām un 192 amata vietām gada beigās, no tām – 135 ierēdņu amata vietas un 57 darbinieku amata vietas, attiecīgi ministrijas struktūrā bija 70% ierēdņu amatu un 30% darbinieku amatu.

Pārskata periodā notika būtiskas izmaiņas ministrijas struktūrā un funkciju sadalījumā – reorganizācijas rezultātā ministrijas darbinieku skaits uz 2009.gada 1.jūniju samazinājās līdz 173 darbiniekiem. Darbinieku skaita pieaugums no gada vidus līdz gada beigām saistīts ar reorganizācijas īstenošanu Ekonomikas ministrijas padotībā esošajās iestādēs un daļu to funkciju pārņemšanu ministrijā.

Personāla mainība 2009.gadā nebija tik izteikta, kā iepriekšējos gados, kas skaidrojams ar vispārējo darba tirgus sašaurināšanos valstī un bezdarba pieaugumu. Civildienesta/ darba attiecības pēc pašu vēlēšanās 2009.gadā izbeiguši tikai 4% darbinieku.

No visiem ministrijā nodarbinātajiem 90% ir augstākā **izglītība**: doktora grāds ir 2% darbinieku, maģistra grāds – 41%, augstākā izglītība, kas iegūta līdz 90.gadu sākumam vai 1.līmeņa augstākā izglītība ir gandrīz pusei ministrijas darbinieku. Bez augstākās izglītības pārskata periodā bija 10% ministrijā strādājošo, t.sk. arī darbinieki, kuri turpina studijas, lai iegūtu bakalaura grādu.

Ekonomiskās ministrijā nodarbinātie sadalījumā pa izglītības līmeņiem, %

Vairāk nekā puse (67%) no 2009.gadā ministrijā nodarbinātajiem bija **sievietes** un attiecīgi **vīrieši** tikai 33%. Savukārt, vadošajos amatos proporcijas sadalās līdzīgi (valsts sekretārs, valsts sekretāra vietnieki, departamenta direktori, departamenta direktoru vietnieki un patstāvīgo nodaļu vadītāji). Attiecīgi sievietes ieņem 53% no vadošajiem amatiem un vīrieši – 47%. Sieviešu īpatsvars bija lielāks arī katrā amatu grupā, it īpaši izteikts sieviešu pārsvars ir vecāko referentu un pārvaldes vecāko referentu vidū.

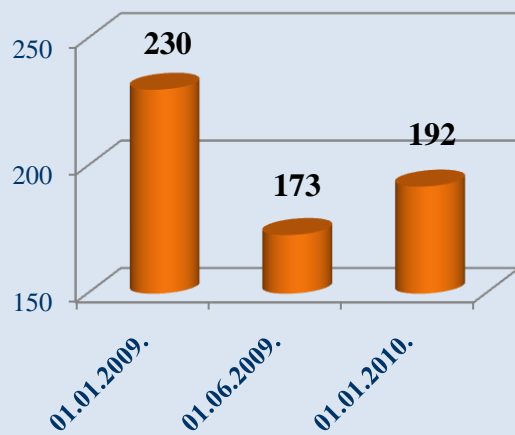
Attiecībā uz sadalījumu **pa vecuma grupām**, visvairāk ministrijas darbinieku – 62%, ir vecumā no 28 līdz 33 gadiem. Katrā

nākamajā vecuma grupā darbinieku skaits samazinās. Pensijas vecuma darbinieki veido 2% no ministrijas kopējā darbinieku skaita.

Ekonomikas ministrijas centrālā aparāta reorganizācija veikta, lai optimizētu organizatorisko struktūru, veidojot to mazāk sadrumstalotu ar mazāku struktūrvienību skaitu un samazinot pārvaldes līmeņu skaitu, īpašu uzsvāru liekot uz atbalsta funkcijās nodarbināto skaita samazināšanu un resursu pārdali uz pamatfunkcijām, t.i. administratīvo izdevumu īpatsvara samazināšanu.

Ekonomikas ministrijas centrālā aparāta reformas rezultātā 2009.gada vidū darbinieku skaits bija samazinājies no 230 uz 173, t.i. par 25%, struktūrvienību skaits – no 18 uz 11 (valsts sekretāra vietnieku skaits – no 5 uz 2, departamentu skaits – no 13 uz 9, nodaļu skaits – no 46 uz 27), veikta nodaļu apvienošana un likvidēti nodaļu vadītāju vietnieku amati. Pēc būtības vienkāršoti un/ vai saīsināti vairāku funkciju īstenošanas procesi.

Darbinieku skaits Ekonomikas ministrijas centrālajā aparātā

Pārņemot funkcijas no reorganizētajām un likvidētajām padotības iestādēm (LIAA, CSP, BEMVA, Valsts būvinspekcija), ministrijas centrālā aparāta darbinieku skaits 2009.gada beigās bija 192 cilvēki.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Lai mērķtiecīgi informētu sabiedrību par Ekonomikas ministrijas paveikto – Valdības deklarācijas izpilde, citas ministrijas aktivitātes, izstrādātie politikas plānošanas dokumenti un normatīvo aktu projekti, 2009.gadā regulāri veiktas šādas aktivitātes:

- gatavota un izplatīta informācija plašsaziņas līdzekļiem;
- sniegtas intervijas un atbildes gan uz iedzīvotāju, gan uz žurnālistu jautājumiem par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem;
- ministrijas pārstāvji piedalījušies dažādos TV un radio raidījumos;
- noorganizētas konferences, semināri uzņēmējiem un citiem interesentiem, ministrijas speciālisti piedalījušies citu institūciju rīkotajos sabiedrības informēšanas pasākumos;
- pilnveidota un regulāri aktualizēta informācija ministrijas mājas lapā.

Sabiedrisko attiecību nodaļa sadarbībā ar citām ministrijas struktūrvienībām 2009.gadā sagatavoja un plašsaziņas līdzekļiem nosūtīja 766 **preses relīzes** un **atbildes uz žurnālistu jautājumiem**. Preses relīžu un sniegto atbilžu žurnālistiem skaits pēdējos trīs gados ir pieaudzis, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem – par 40% (2006.gadā – 549, 2007.gadā – 700, 2008.gadā – 714). Galvenie jautājumi, par kuriem sagatavotas visvairāk preses relīzes un par kuriem visvairāk interesējušies žurnālisti, bija – uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti, enerģētikas politikas jautājumi, grozījumi normatīvajos aktos ar mērķi – uzlabot uzņēmējdarbības vidi un atvieglot mikrouzņēmumu darbību, kā arī Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta programmu 2007.-2013.gada plānošanas periodam ieviešana. Komunikācijā ar sabiedrību uzsvars likts uz atbalsta iespējām uzņēmējiem, uzņēmējdarbības vides izmaiņām un Eiropas Savienības struktūrfondu programmas aktivitātes „Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” ieviešanu.

2009.gadā Ekonomikas ministrija sadarbībā ar padotībā esošajām iestādēm un dažādām nevalstiskajām organizācijām organizēja vairākas **konferences** un **seminārus** konkrētu mērķauditoriju izglītošanai un informēšanai par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem un aktualitātēm normatīvajos aktos. Kā nozīmīgāko pasākumu jāmin Ekonomikas ministrijas Rīgā 2009.gada 26.augustā organizēto konferenci „Latvija. Izaugsme. Labklājība.”, kuras mērķis bija iesaistīt plašu sabiedrības daļu diskusijā par Latvijas ekonomikas konkurētspējas veicināšanai veicamajiem pasākumiem. Piedaloties pārstāvjiem gan no valsts institūcijām, gan privātā sektora (kopumā vairāk kā 230 dalībniekiem), konferences ietvaros noorganizētas diskusijas par ekonomikas politikas prioritātēm tautsaimniecības modeļa maiņai, detalizētākas diskusijas – par izglītības, zinātnes un nodarbinātības jautājumiem, nodokļu politikas jautājumiem, kā arī par uzņēmējiem pieejamām Eiropas Savienības struktūrfondu programmām un citiem finanšu instrumentiem.

Aizsardzības ministrija sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūtu 2009.gada 10. un 11.septembrī Rīgā organizēja starptautisku zinātnisku konferenci „Aizsardzības rūpniecības un saistīto nozaru attīstības perspektīvas Baltijas valstīs”. Tās mērķis bija apspriest militārās rūpniecības ilgtspējīgās attīstības galvenos virzienus Baltijas valstīs un izvērtēt to iespējas iesaistīties daudznacionālajās militārā nodrošinājuma sistēmās (NATO, ES u.c.), kā arī integrēties Eiropas aizsardzības tehnoloģiskajā un industrijas bāzē (European Defence Technology and Industrial Base – EDTIB). Konferencē piedalījās Baltijas valstu un ārvalstu zinātnieki, starptautiskie eksperti no NATO Uzturēšanas un apgādes aģentūras, NATO Pētījumu un tehnoloģijas organizācijas, Eiropas Aizsardzības aģentūras, dažādu nozaru Baltijas valstu uzņēmēji, Baltijas valstu

aizsardzības ministriju un bruņoto spēku pārstāvji. Aptuveni 100 dalībnieki no Igaunijas, Latvijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Krievijas un Zviedrijas iepazīstināti arī ar zinātniskā pētījuma „Militārās rūpniecības attīstības iespējas Latvijā” rezultātiem.

4.2. Sabiedrības apmierinātība ar ministrijas darba kvalitāti

Lai noskaidrotu ministrijas sadarbības partneru vērtējumu par ministrijas darbu, pieņemtajiem lēmumiem un sadarbību ar minētajiem partneriem, Ekonomikas ministrija 2009.gadā veica vairākus **klientu apmierinātības pētījumus**, t.sk. sadarbības partneru aptauju, publikāciju dažādos drukātajos plašsaziņas līdzekļos analīzi, kā arī mājas lapas apmeklētāju statistikas izvērtējumu.

Reizi gadā tiek veikta **sadarbības partneru aptauja**, izmantojot ministrijas mājas lapā internetā pieejamo anketu, lūdzot novērtēt līdzšinējo dialogu un sniegt priekšlikumus tā pilnveidošanai. Jebkurš interesents anketu var tiešsaistē aizpildīt un nosūtīt ministrijai. Izvērtējot sadarbības partneru aizpildītās anketas, var secināt, ka ministrijas darbība 2009.gadā kopumā tiek vērtēta pozitīvi, bet vienlaikus sadarbības partneri snieguši vairākus priekšlikumus darbības efektivitātes paaugstināšanai un sadarbības veicināšanai.

Kā otrs klientu apmierinātības pētījumu avots tiek izmantotas **publikācijas dažādos drukātajos plašsaziņas līdzekļos**. Izvērtēta mediju attieksme pret ministrijas konkrēto rīcību vai lēmumu, informācijas apkopojumu veidojot reizi ceturksnī, tajā analizējot masu saziņas līdzekļos biežāk atspoguļotās Ekonomikas ministrijas kompetencē esošās tēmas. 2009.gadā drukātajos plašsaziņas līdzekļos par Ekonomikas ministriju un ekonomikas ministru bijušas 4871 publikācijas, to skaits ievērojami pieaudzis, jo iepriekšējo gadu laikā tas vienmēr bijis zem 4000. Tēmu publicitāti var vērtēt kā plašu un daudzpusēju. 2009.gadā aktuālākie jautājumi bijuši tautsaimniecības izaugsmes atjaunošana, uzņēmējdarbības sekmēšana un valsts atbalsts, valsts pārvaldes izdevumu mazināšana, energoefektivitātes jautājumi, galvenokārt par mājokļu renovāciju.

Kā trešais būtiskākais klientu apmierinātības pētījums tiek veikts Ekonomikas ministrijas **mājas lapā apmeklētāju statistikas analīze**, kuras rezultātā var secināt, ka 2009.gadā visvairāk apmeklētākās sadaļas bijušas „Būvniecība”, „Enerģētika”, „Valsts iepirkumi”, „Uzņēmējdarbība”, „Ārējā tirdzniecība”, kā arī „ES struktūrfondi”.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ekonomikas ministrijai un tās padotībā esošajām institūcijām ir izveidojusies aktīva un produktīva sadarbība ar nevalstisko sektoru – dažādām uzņēmējus pārstāvošām nevalstiskajām organizācijām (NVO), kas regulāri tiek iesaistītas dažādu ar uzņēmējdarbības vides pilnveidošanu saistītu lēmumu un normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā, lai īstenotu NVO un Ministru kabineta sadarbības memorandā noteikto mērķi – sekmēt efektīvas un sabiedrības interesēm atbilstošas valsts pārvaldes darbību, nodrošinot pilsoniskās sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos un stadijās valsts pārvaldē.

Ekonomikas ministrija atzinīgi vērtē uzņēmēju, viņus pārstāvošo NVO, sociālo partneru, kā arī citu sadarbības partneru ieguldījumu normatīvās bāzes pilnveidošanā un uzņēmējdarbības vides uzlabošanā. Pie aktīvākajiem sociālajiem partneriem minami Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Latvijas Pašvaldību savienība un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.

Kā efektīvāko sadarbības mehānismu ministrija atzinusi konsultatīvo padomju darbu – tās izvērtējušas kompetencei atbilstošos ministrijas izstrādātos dokumentus, sniegušas priekšlikumus un ieteikumus to pilnveidei. Informācija par konsultatīvo padomju darbu

pieejama ministrijas mājas lapā. Ekonomikas ministrijā 2009.gadā darbojās 12 konsultatīvās padomes – Tautsaimniecības padome, Latvijas Mazo un vidējo uzņēmumu un amatniecības padome, Biodegvielas attīstības konsultatīvā padome, Mājokļu attīstības konsultatīvā padome, Darba tirgus prognozēšanas konsultatīvā padome, Latvijas Nacionālā akreditācijas padome, Nacionālā metroloģijas padome, Nacionālā standartizācijas padome, Latvijas Tūrisma konsultatīvā padome, Latvijas Būvniecības padome, Eksporta veicināšanas padome, Tirgus uzraudzības padome, Latvijas Ārējo ekonomisko pārstāvniecību darbības koordinācijas padome.

Kā īpaši veiksmīgus ministrijas un uzņēmējus pārstāvošo NVO sadarbības piemērus jāuzsver izstrādāto ikgadējo Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu, mikrouzņēmumu atbalsta programmu, Būvniecības likumu, kā arī regulāro un produktīvo sadarbību, izstrādājot atbalsta programmu nosacījumus un vērtēšanas kritērijus Ekonomikas ministrijas kompetencē esošajām Eiropas Savienības fondu aktivitātēm.

2009.gada 21.maijā Ekonomikas ministrija, Tautsaimniecības padome un Finanšu ministrija parakstīja sadarbības memorandu „Izaugsmei, nodarbinātībai un konkurētspējai” ar mērķi nodrošināt pušu sadarbību un saskaņotu rīcību Nacionālā attīstības plāna un Lisabonas stratēģijas mērķu sasniegšanā – Latvijas ekonomikas izaugsmes, nodarbinātības un konkurētspējas veicināšanai, kā arī nodrošināt aktīvu dalību ilgtspējīgas Latvijas stratēģijas izstrādē un ieviešanā.

Ministrija regulāri izvērtē esošo sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām un ievieš jaunus un efektīvākus sadarbības mehānismus. Sabiedrības līdzdalības veicināšanai ministrijas mājas lapā izveidota sadaļa „Sabiedrības līdzdalība”, kurā publicēta informācija par sabiedrības līdzdalības lēmumu izstrādē iespējām, ministrijā izveidotajām darba grupām un konsultatīvajām padomēm, kā arī apkopota informācija par ministrijas aktīvākajiem sadarbības partneriem.

5. Plānotie pasākumi 2010.gadā

5.1. Galvenie uzdevumi un pasākumi

Pamatojoties uz vidēja termiņa prioritātēm un piešķirto finansējumu, kā arī Deklarācijā par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību dotajiem uzdevumiem, ir izstrādāti un iekļauti Valdības rīcības plānā šādi prioritārie pasākumi Ekonomikas ministrijas darbības jomās:

Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošana:

- Regulāri veikt tautsaimniecības nozaru attīstības analīzi, izstrādāt ekonomikas attīstības scenārijus un prognozes, tai skaitā:
 - reizi ceturksnī sagatavot informatīvo ziņojumu par makroekonomisko stāvokli valstī, ietverot informāciju par inflācijas procesiem;
 - reizi ceturksnī sagatavot biļetenu „Latvijas tautsaimniecība: makroekonomiskais apskats”;
 - divas reizes gadā izstrādāt Ziņojumu par Latvijas tautsaimniecības attīstību.
- Izstrādāt Latvijas nacionālo reformu programmu „ES 2020” stratēģijas īstenošanai.

Darba tirgus analīze un prognozēšana:

- Nodrošināt darba tirgus prognozēšanas sistēmas darbību, izstrādājot informatīvo ziņojumu par prognozēm darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma atbilstībai vidējā termiņā.

Statistiskās informācijas nodrošināšanai:

- Nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, īstenojot Valsts statistiskās informācijas programmā 2010.gadam paredzētos darbus.
- Īstenot 2010.gada lauksaimniecības skaitīšanu.
- Īstenot 2011.gada tautas skaitīšanas sagatavošanas darbu sekmīgu norisi.

Uzņēmējdarbības un eksporta veicināšanā:

- Sagatavot Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu 2010.gadam, ietverot sekojošas jomas: uzņēmumu reģistrēšana, nodokļu administrēšana, nekustamā īpašuma reģistrēšana, muitas deklarēšana u.c.
- Sagatavot Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pasākumu plānu 2010.-2011.gadam, kas ietver konkrētus pasākumus trīs galvenajos Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas pamatnostādnēs noteiktajos rīcības virzienos: eksporta konkurētspējas paaugstināšana, atbalsta instrumenti un līgumtiesiskais nodrošinājums.
- Turpināt īstenot pasākumus Latvijas ārējo ekonomisko pārstāvniecību darbības optimizācijai.
- Sniegt tiešos eksporta atbalsta pakalpojumus Latvijas komersantiem gan Latvijā, gan Latvijas eksportētājiem ārvalstīs, tai skaitā, īstenot valsts atbalsta programmu „Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketing”.

- Nodrošināt īstermiņa eksporta kredītu garantiju izsniegšanu uz Eiropas Savienības un OECD valstīm, saņemot nepieciešamo saskaņojumu no Eiropas Komisijas.
- Nodrošināt Eiropas Komisijas iniciatīvas „Eiropas Uzņēmējdarbības nedēļa” norisi Latvijā.

Rūpniecības un inovāciju politikas jomā:

- Turpināt sniegt atbalstu astoņiem tehnoloģiju pārneses kontaktpunktiem augstskolās, piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu finasnējumu.
- Turpināt īstenot Eiropas Savienības struktūrfondu programmu „Pasākumi motivācijas celšanai inovācijām un uzņēmējdarbības uzsākšanai”.
- Turpināt sniegt atbalstu Eiropas Savienības struktūrfondu programmas „Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde” un „Atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā” ietvaros atbalstītajiem komersantu projektiem.
- Turpināt īstenot Eiropas Savienības struktūrfondu programmu „Biznesa inkubatori” un nodrošināt atbalstu jauniem komersantiem desmit biznesa inkubatoros.
- Sekmēt pētniecības un privātā sektora sadarbību kopīgu pētījumu veikšanā, uzsākot īstenot Eiropas Savienības struktūrfondu programmu „Kompetences centri”.
- Sekmēt uzņēmumu un saistīto institūciju savstarpējo sadarbību, atbalstot vismaz deviņu klasteru attīstības projektus.
- Izstrādāt normatīvo aktu projektu, lai nodrošinātu kompensācijas darījumu mehānisma ieviešanu Latvijā.

Tūrisma politikas ieviešanai:

- Ieviest tūrisma aģentu un tūrisma operatoru darbības regulējumu.
- Turpināt darbu pie tūrisma komercdarbības vides uzlabošanas, t.sk. tūristu drošības jautājumu risināšanas.
- Pabeigt Latvijas tūrisma pakalpojumu kvalitātes sistēmas "Q-Latvia" 1.posma ieviešanu.
- Pilnveidot Latvijas tūrisma valsts portālu www.latviatourism.lv
- Izstrādāt jaunu valsts tūrisma mārketinga vadības dokumentu un jaunu Latvijas tūrisma tēlu, radot ilgtspējīgu pamatu konkurētspējīgā tūrisma attīstībai turpmākajos gados.
- Izstrādāt un e-vidē piedāvāt apmācību programmu tūrisma komersantiem par kvalitātes nodrošināšanas jautājumiem.

Iekšējā tirgus attīstības veicināšanai, konkurences nodrošināšanai un patērētāju tiesību aizsardzībai:

- Pabeigt darbu pie jauna tiesiskā regulējuma izstrādes tirdzniecībai ar pašvaldību saskaņojamos tirdzniecības veidos, būtiski atvieglojot šobrīd spēkā esošos tirdzniecības nosacījumus publiskās vietās, tādējādi samazinot administratīvo slogu tirdzniecības dalībniekiem.
- Turpināt darbu pie 2009.gada nogalē uzsāktās ārpustiesas parāda piedziņas jomas sakārtošanas.
- Turpināt SOLVIT centra darbību – sabiedrības iespējas aizstāvēt savas tiesības Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

- Turpināt darbu pie administratīvā sloga samazināšanas pakalpojumu sniedzējiem saskarē ar valsts pārvaldes iestādēm:
 - pabeigt 2009.gada pasākumu plāna izpildi administratīvo procedūru vienkāršošanai pakalpojumu sniegšanas jomā saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 12.decembra direktīvas 2006/123/EK *par pakalpojumiem iekšējā tirgū ieviešanu*;
 - veicināt vienas pieturas aģentūras principa ievērošanu valsts pārvaldes iestāžu darbībā attiecībā ar komersantiem pakalpojumu sniegšanas jomā, iesniedzot ziņojumu valdībai par Vienas pieturas aģentūras koncepcijas īstenošanas rezultātiem, to novērtējumu, un priekšlikumus turpmākam darbības plānam;
 - nodrošināt Eiropas Savienības IMI darbību Latvijā – uzlabojot Eiropas Savienības atbildīgo iestāžu sadarbību Eiropas Savienības Iekšējā tirgus līmenī, veicinot atbildīgo iestāžu savstarpēju palīdzību un efektīvu pakalpojumu sniedzēju uzraudzību, vienlaikus izvairoties no atkārtotu pakalpojumu sniedzēju pārrobežu darbību kontroles.
- Uzlabot patērēju tiesību aizsardzības līmeni, vienlaicīgi nodrošinot efektīvu uzraudzības mehānismu:
 - izveidot normatīvo bāzi ar priekšnoteikumiem nebanku kredītu devēju licencēšanas sistēmas ieviešanai 2011.gadā;
 - stiprināt patērētāju aizsardzību finanšu pakalpojumu jomā, ieviešot jaunu un ekonomiskajai situācijai piemērotāku regulējumu attiecībā uz patērētāju kreditēšanu, kā arī ieviešot Pasaules Bankas rekomendācijas attiecībā uz patērētāju aizsardzību un finanšu iespējām;
 - izstrādāt priekšlikumus, lai uzlabotu sūdzību izskatīšanas kārtību PTAC.
- Padarīt ātrāku un efektīvāku strīdu izskatīšanas kārtību starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem, ko skata SPRK, izstrādājot attiecīgus grozījumus normatīvajos aktos.

Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšanā:

- Turpināt darbu pie līgumtiesiskās bāzes paplašināšanas ar perspektīviem Latvijas ekonomiskās sadarbības partneriem. Plānots noslēgt 5 jaunus līgumus vai uzlabot esošo līgumu nosacījumus.
- Turpināt nodrošināt Latvijas uzņēmēju ekonomisko interešu aizstāvību trešo valstu tirgos. Būtiski ir koordinēti veikt pastāvīgu Krievijas, Baltkrievijas un Kazahstānas muitas ūnijas problēmjautājumu monitoringu un risināt muitas ūnijas problēmjautājumus gan ES īstenotās ārlietu, muitas, transporta un tirdzniecības politikas ietvaros, gan Latvijas starpvaldību komisiju ietvaros ar muitas ūnijas valstīm.
- Turpināt pilnvērtīgu Latvijas interešu pārstāvību starptautiskajās ekonomiskajās organizācijās un Eiropas Savienības institūcijās.

Enerģētika:

- Turpināt Eiropas Savienības struktūrfondu aktivitāšu “Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai” un „Atjaunojamo energoresursu izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstība” īstenošanu.
- Turpināt iesākto attīstības projektu īstenošanu – Baltijas savienojumiem ar Ziemeļ- un Centrāleiropu būtiski turpināt darbu pie šādiem starpsavienojumiem Lietuva-Polija, Baltija-Zviedrija, Igaunija-Somija.

- Turpināt darbu pie jaunā elektroenerģijas ražošanas bāzes jaudas projekta, sagatavot informatīvo ziņojumu un attiecīgus tiesību aktu projektus.
- Izstrādāt Nacionālo rīcības plānu atjaunojamo energoresursu izmantošanas palielināšanai, ievērojot Eiropas Savienības jauno klimata un enerģētikas tiesību aktu paketi, pilnveidot atjaunojamo energoresursu atbalsta mehānismus.
- Izstrādāt priekšlikumus saistībā ar trešās Eiropas Savienības enerģētikas paketes ieviešanu, kuras mērķis ir veicināt drošu, konkurētspējīgu un ilgtspējīgu enerģijas piegādi.
- Veicināt efektīvu enerģijas izmantošanu un izstrādāt noteikumus, kas regulē minimālās prasības dzīvojamās mājas energoefektivitātes nodrošināšanai.
- Izstrādāt grozījumus tiesību aktos, lai palielinātu biodegvielas lietošanu transportā.
- Izstrādāt Valsts naftas produktu rezervju izveides koncepciju un izveidotu Centrālo krājumu uzturēšanas struktūru.

Mājokļu politikas ieviešanai:

- Turpināt Eiropas Savienības struktūrfondu aktivitāšu “Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” un “Sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” īstenošanu.
- Veicināt efektīvu dzīvojamā fonda pārvaldīšanu:
 - Izstrādāt tiesisko regulējumu par dzīvojamās mājas sanitāro apkopi, noteikumus par dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu, kā arī noteikumus par kārtību, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības un noteikumus par pārvaldnieku reģistra uzturēšanas un aktualizēšanas kārtību, reģistram iesniedzamajiem dokumentiem, to iesniegšanas termiņiem, kā arī par reģistra uzturēšanu atbildīgo amatpersonu;
 - izstrādāt tipveida pārvaldīšanas līgumu.

Būvniecības nozares attīstībai:

- Izstrādāt tiesību aktus būvniecības kontroles un uzraudzības sistēmas pilnveidošanai.
- Īstenot Būvniecības informācijas sistēmas izveides projektu.
- Sagatavot Eirokodeksa standartu nacionālos pielikumus.

5.2. Finanšu saistības

Ekonomikas ministrijai 2010.gadā **ilgtermiņa saistībās** plānoti 28 248 299 lati:

- Eiropas Kopienas atbalsts transporta, telekomunikāciju un enerģijas infrastruktūras tīkliem – 502 153 lati;
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektiem – 17 562 844 lati;
- Atmaksai valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējumu – 2 920 143 lati;
- Eiropas Sociālais projektiem – 744 196 lati;
- Citām Eiropas Kopienas Iniciatīvām – 1 989 881 lats;
- 3.mērķim „Eiropas teritoriālā sadarbība” – 93 544 lati;

- Citiem Eiropas Savienības politiku instrumentiem – 2 520 325 lati;
- Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētam projektam – 550 566 lati;
- pārējām saistībām –1 364 647 lati, t.sk.:
 - saistībām, kas pārņemtas no Phare projektiem – 1 157 049 lati;
 - starptautiskajai sadarbībai – 207 598 lati. Finansējums paredzēts biedru naudas iemaksām Starptautiskajā izmaksu-izlaides tabulu asociācijā IIOA, Starptautiskajā metroloģijas organizācijai OIML, Eiropas metroloģijas organizācijai WELMEC, Starptautiskajai standartizācijas organizācijai ISO, Starptautiskajai elektrotehniskajai komitejai IEC, Eiropas standartizācijas komitejai CEN, Eiropas elektrotehniskai komisijai CENELEC, BIPM Metra konvencijai, Eiropas Akreditācijas kooperācijai EA, Eiropas laboratoriju asociācijai EUROLAB, Eiropas patērētāju organizāciju apvienībai BEUC, Starptautiskai patērētāju organizāciju savienībai CI, Eiropas tehniskās novērtēšanas organizācijai EOTA, Eiropas Kvalitātes Organizācijai EOQ, Eiropas kvalitātes vadīšanas fondam EFQM, Eiropas Enerģētikas Hartai, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai OECD LEED, Eiropas Būvniecības Kontroles asociācijai CEBC, Eiropas nacionālo metroloģijas institūciju asociācijai EURAMET, Eiropas ceļojumu komisijai ETC, Pasaules tūrisma organizācijai WTO, Tirgvedības pakalpojumu komisija CET Marketing service, ES Neatkarīgo regulatoru grupai IRG/ERG, Eiropas Enerģētikas regulu padomei CEER, Enerģētikas regulatoru reģionālai asociācijai ERRA un Pasaules Investīciju Piesaistes aģentūru asociācijai WAIPA, Ziemeļu Ministru Padomes sadarbības programmai.